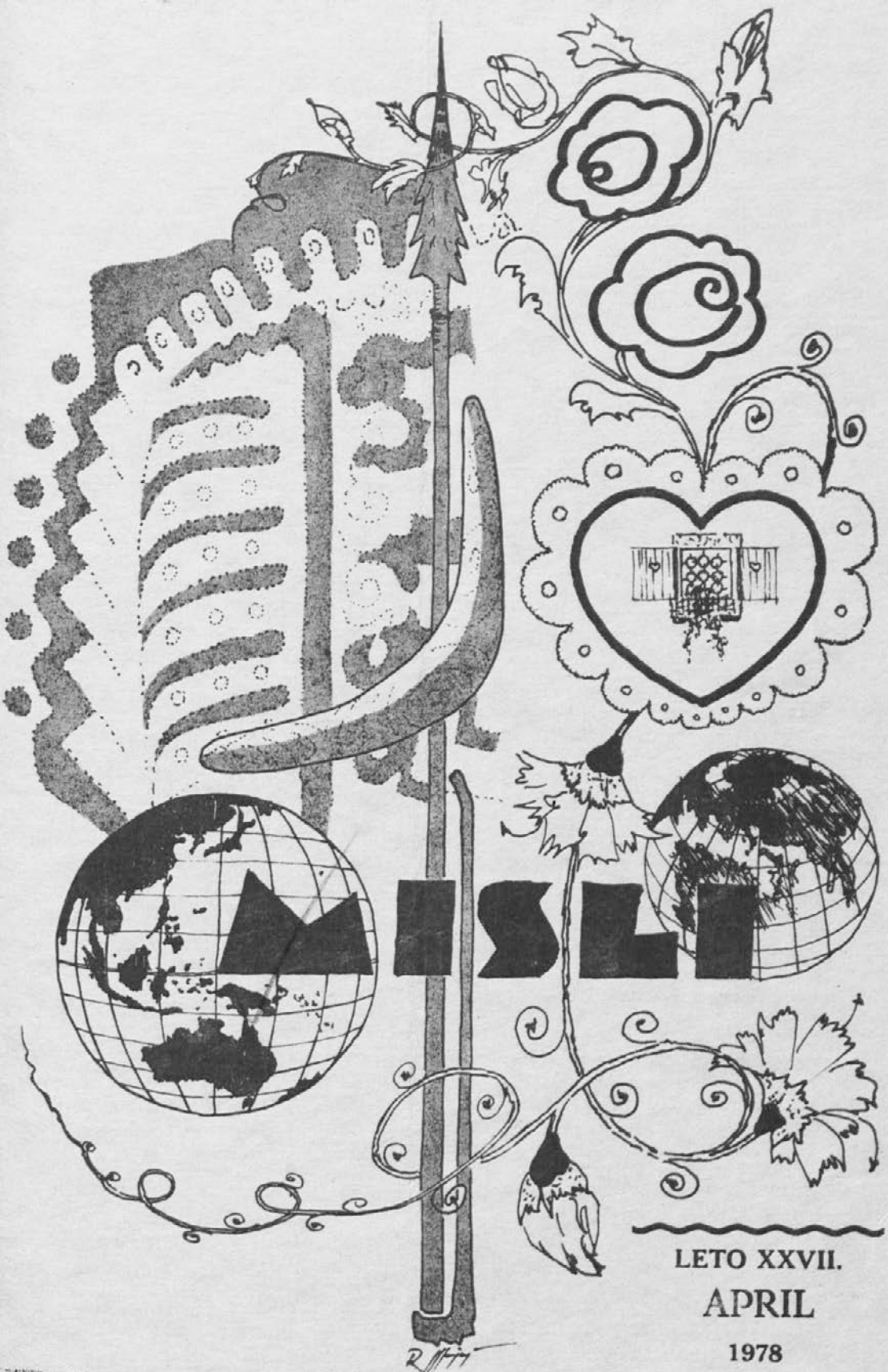

Registered for posting as a publication (Category A)

LETO XXVII.

APRIL

1978

NAROČI IN BERI !

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolnoma napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in se ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — 1. zvezek, 2. zvezek in 4. zvezek (Zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRŠICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

Poština pri gornjih cenah ni vključena.

Ostale dokumentarne knjige (**BELA KNJIGA, REVOLUCIJA POD KRIMOM . . .**) so nam pošle in čakamo novih pošilk.

LETOŠNJE KNJIGE CELOVŠKE MOHORJEVE DRUŽBE (štiri knjige) so dosele in jih imajo na zalogi naša verska središča. Cena celotne zbirke je **devet dolarjev**. Poština v tej vsoti ni vključena.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL), ki ga uporabljajo za učno knjigo v srednjih šolah. Zadnja pošiljka pošla in sprejemamo naročila za novo. Cena \$7.— (poština pose bej).

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.— (poština posebej).

ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLOVAR (Grad-Škerlj-Vitorovič, druga izdaja), velikega formata s 1120 stranmi, vezan — \$12.— (poština ni vključena).

SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR (Janko Kotnik). Cena \$10.— (poština ni vključena).

ANTHOLOGY OF SLOVENIAN AMERICAN LITERATURE (V angleščini. Edi Gobetz in Adele Donchenko) — Cena \$7.—.

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni) — Cena vseh treh delov brez poštine je \$9.—. (Nova pošiljka je pravkar dospela!)

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelci (Življenjepisno povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

GLEJTE, ŽE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

*

V zalogi imamo tudi stenski sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOŽJE** v barvah. Cena vsake je s poštino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI (THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK

ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVLJEN LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,

19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalsko s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

MERILO KRŠČANSTVA

VELIKO NOČ smo pustili za sabo, a vesela velikonočna pesem odmeva še ves letošnji april, povelikonočni čas spominov na božjo ljubezen, ki je šla za nas v smrt in vstajenje. Kristjan se veseli Kristusove zmage nad grehom in hudobijo, upravičeno je vesel vseh darov, ki nam jih je nesmrtni Bog naklonil v naši notranji velikonočni prenovi. Bo naša sprava z Bogom in bližnjim držala? Je naša ljubezen tako zvesta, kot je božja? Je ne bomo zatajili že pri prvi malenkosti, ki nam pri našem bližnjem ne gre v račun?

Ob velikonočnih spominih smo znova ostrmeli nad ugotovitvijo, da "večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo da svoje življenje za svoje prijatelje" (Jan 15,13). Za vredne in ne-vredne. Znova smo se osvestili Gospodove zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega, pa se obenem po človeško vprašali: Kaj ni zahtevano nekoliko preveč? Odgovarja nam apostol Janez v svojem pismu: "Kdor namreč ne ljubi svojega BRATA, KI GA JE VIDEL, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl?" (1 Jan 4, 20). Razlogi so v tem, da je tudi vsak naš bližnji ustvarjen po božji podobi, kakor smo ustvarjeni mi, pa naj se tega zaveda ali ne. In pa v tem, da je Kristus za vse prelil svojo kri na križu, tudi za tistega bližnjega, ki mi ni ravno povolji.

Ljubezen, ki žari ob velikonočnih dogodkih in išče pota v naša srca, je preprosta, kakor vsaka resnica. Dobrotljiva je in ne-sebična, ne čaka zakonov in pisanih pravil ter se ne pojavi organizirana le dvakrat ali trikrat na leto, ob posebnih prilikah. Dejavnost je in hiti na pomoč vse tiste majhne in neznatne dni, ki bi brez nje ostali brez sonca. Podobna je Samaritanu, ki je rešil ranjenega neznanca iz cestnega jarka.

Važno vprašanje pri ljubezni je: ali ljubimo samo tiste, KI NAS LJUBIJO? Ali se sladko sučemo le okrog tistih, ki nam morejo kakor koli koristiti? Vse to bi bilo kaj sebično, sebičnost pa nikoli ni ljubezen, ampak njeno najgrše nasprotje. Težka je Kristusova beseda v evangeliju: "Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas črtijo; blagoslovljajte tiste, ki vas kolnejo; molite za tiste, ki vas obrekujejo!" (Lk 6,27-28). Ta opomin je poganom veljal za "nespamet", Judom pa je bil v "pohujšanje" — kaj neki pomeni nam? Tolikokrat kar pozabljamo, da Gospod "svojemu soncu veva, da vzhaja nad hudobnimi in do-brimi ter pošilja dež pravičnim in krivičnim" (Mt 5,45). Kadar ogorčeni nad hudobijo ljudi prihajamo h Gospodu in se jezimo, da je med pšenico toliko ljujke, ki bi jo najraje kar takoj porvali in sežgali, nas presenetijo Kristusove mirne besede: "Nikar, da pobirajte ljujke ne porujete z njo morda tudi pšenice. Pustite,

L. 27 — APRIL 1978 — ŠT. 4

VSEBINA:

Merilo krščanstva	— Urednik — stran 97
Povelikonočna misel	— stran 98
Dvoje zakasnelih voščil	— stran 99
Moj praded je bil orglar . . .	— Joža Maček — stran 100
Med nami po Sydneyu	— Ježev Jože — stran 102
"Jezušček" (črtica)	— Iz "Prosv. del." — stran 103
Etnični radio — K.	— stran 105
Svoboden človek	— A. Pronzato — stran 106
Polčne kamelije (pesem)	— Vladimir Kos — stran 107
Izpod sydneyjskih stolpov	— P. Valerijan — stran 108
Pomagaj mi! (pesem)	— Ivan Burnik — stran 109
Izpod Triglava	— stran 110
"Glejte, da vas kdo ne premoti!" (Jehovci)	— R. Rus — stran 112
P. Bazilij tipka . . .	— stran 114
Ob melbournski konferenci	— A. — stran 116
Ruski disidenti	— V.B. — stran 117
Pota božja (povest-nadaljevanje)	— Srečko Selivec — stran 118
Slovenščina v srednjih šolah	— stran 118
Naše nabirke	— stran 119
Kaj pravite?	— stran 121
"Uničenje in smrt"	— stran 122
Z vseh vetrov	— stran 122
Kotiček naših malih	— stran 124
Križem avstralske Slovenije	— stran 125

POVELIKONOČNA MISEL

Skoda, da ljudje danes tako malo cenimo upanje. To je krepost, ki ni odvisna le od nas, temveč je božji dar. Je v nekakšnem premem sorazmerju z vero in ljubeznijo. Moč zaupanja je namreč vera v božjo ljubezen.

Na svetu ni stvari, ki bi ji mogli zaupati brez pridržka. Morda je edina izjema ljubezen matere, prijatelja, brata, življenjskega sopotnika. Pa še ta ljubezen je omejena v svojih možnostih. Prav zato kristjani sidramo svoje upanje v Boga, ki je ljubezen sama, ki ne more varati ali biti prevaran.

Upanje dela iz nas velikonočne kristjane. Skupaj z Jezusom živimo velikonočno skrivnost. Tudi kadar nam je najhuje, kadar mislimo, da smo na samem dnu, takrat mislimo na slavo, ki nas čaka po minljivem trpljenju tega sveta. Prav s takšnim pogledom na življenjske preskušnje izpričujemo vstalega Kristusa.

naj oboje raste do žetve; in ob času žetve porečem žanjcem: Poberite najprej ljujko in jo povežite v snope, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico!" (Mt 13, 29-30). Kdo od nas more reči, pa četudi res ni ljujka, da je čista božja pšenica?

Nekaj pa le moramo pri tem še poudariti: nikjer pri Kristusu zahtevi ljubezni ni nobenega sledu o OPIČJI LJUBEZNI, ki si zatisne oči in ljubkuje takrat, ko bi morala resno povedati svoje. Slaba "ljubezen" do bližnjega bi bil molk k napakam, lažem, krivicam, prevaram, zvodništvu . . . Prav ljubezen do bližnjega narekuje tudi dolžnost, da smo v svarjenju neustrašeni. Tudi Kristus je pri vsej svoji ljubezni pravično ožigosal "pobeljene grobove", tudi Janez Krstnik je javno posvaril Heroda, ki si je prisvojil ženo svojega brata za priležnico, z neustrašenim: "Ni ti dovoljeno! . . ." Ljubezen do bližnjega ni v popušcanju v načelih, molku ali celo prikimavanju grehu, ni v kaki brez-pogojni spravi na račun pravice in resnice . . . Seveda je treba pri vsem iskati krist bližnjega, ne lastnega dobička, ali nadutosti zmagoslavja. Še tako svet sodi po zunanosti in ima tudi o ljubezni svoje pojme, včasih tako nasprotno pravi ljubezni, ki temelji v Bogu.

Naj bi vesela pesem vstajenja, ki je pesem ljubezni in miru, zazvenela tudi tam, kjer sedaj še molči! Svet gleda in čaka: kar vidi na nas kristjanah, mu je merilo za moč praktičnega krščanstva.

— Urednik

Če pšenično zrno ne pade v zemljo
in ne umre, ostane samo.
Če pa umre, obrodi obilo sadu . . .

Naslednja stran vsebuje iskrene besede dveh naših prijateljev.

Za toplja pristrčna voščila ni nikoli prepozno. Res je trak z njimi prišel iz domovine prekasno za velikonočno številko, pa nič ne de: tudi zdaj so nam dobrodošla, saj smo še vedno v velikonočni dobi.

Dvoje zakasnelih voščil

Dragi avstralski Slovenci!

Povabljen sem bil k priliki, da Vam zaželim blagoslovljene velikonočne praznike. To je zame veliko veselje in Bog daj, da bi bilo tudi za Vas.

Pri nas je velika noč, pri Vas je velika noč. Isti vstali Kristus nas povezuje v eni veri in v eni ljubezni. Seveda so med nami še drugačne vezi: to so naše narodnostne povezave.

Pri Vas boste zapeli "Zapoj veselo, o kristjan . . .", kakor bodo zapeli na velikonočno jutro tudi po vseh naših cerkvah, po slovenskih mestih in vaseh, do zadnje hribovske župnije. Kako posebno milino in zmagoslaven zvok imajo naši velikonočni zvonovi, ki nam trkajo na srce in oznanjajo veliko novico: "Vstal sem in sem še pri tebi! Vstal sem in živim! Tudi ti moraš živeti, saj sem jaz pri tebi in svojo roko polagam nate! . . ." Če kdaj, mora biti kristjan na veliko noč poln optimizma, poln veselega upanja: Vse moje trpljenje, ves navidezen nesmisel mojega življenja se bo nekoč zaradi vstalega Kristusa spremenil v veliki smisel. Bog, ki vidi stisko svojega ljudstva, je poslal svojega Sina med nas, da je vso našo stisko vzel v trpljenju in smrti nase in nato z veličastnim vstajenjem pokazal, da je vse to premagal in odšel v svojo slavo.

Tako moramo hoditi za njim tudi mi. Zapustil nam je zgled, da bi šli po njegovih stopinjah. Morda smo velikokrat v svojem življenju premalo velikonočni kristjani, premalo prežarjeni z upanjem na vstajenje in večno življenje. Zato nam vsaka velika noč znova kliče k živi veri v Vstalega. Iz žive vere bo rastle tudi veselo upanje in vse naše življenje bo kljub preizkušnjam in trpljenju ožarjeno z velikonočno zarjo zmage.

Dragi slovenski rojaki! Iz vsega srca Vam želim za letošnjo veliko noč tega veselega srečanja z vstalim Kristusom, ki naj Vas napolni s svojim mirom in svojim edinstvenim velikonočnim veseljem. Naj Vas zato vse blagoslovi vsemogočni Bog, Oče in Sin in Sveti Duh!

+ STANISLAV LENIČ,

ljubljski pomožni škof in ravnatelj izseljenskega dušnega pastirstva

Dragi Slovenci na peti celini!

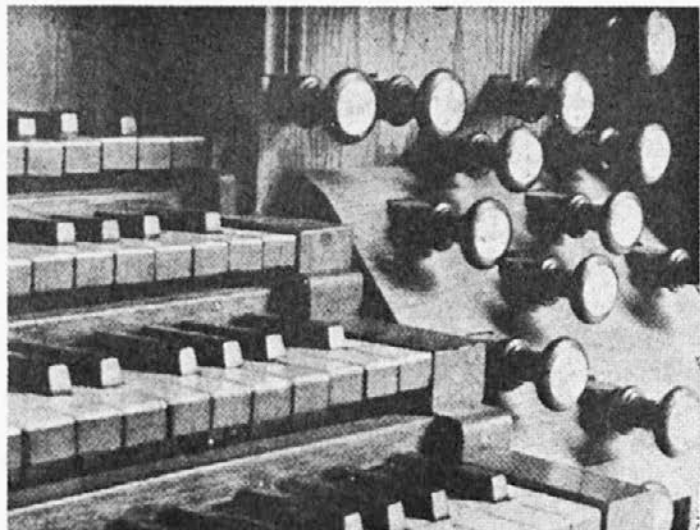
Z veseljem se poslužujem priložnosti, da Vam tudi jaz zaželim veselo veliko noč. Veselje ni prazna beseda za nas kristjane, čeprav se zdi, da v današnjem utrujenem svetu izgublja svoj smisel, da je to le krilatica brez vsebine. Vir tega veselja je Jezus Kristus, ki je vstal enkrat za vselej in živi. Živi v srcih svojih vernih, v toplih krščanskih družinah, v vseh krščanskih skupnostih — tako pri Vas v Avstraliji kakor tu v Sloveniji in povsod, kjer z radostjo ter z upanjem v očeh praznujejo veliko noč. Da bi tako obhajali praznike tudi Vi, Vam iskreno želim — vsakemu poedincu in vsem Vašim družinam — ter Vas vse prisrčno pozdravljam.

Še sem poln lepih vtisov in spominov obiska med Vami. Naj izrabim to priložnost, da ponovno izrečem prisrčno zahvalo za vso pozornost in iskreno dobroto, katere sem bil deležen. Bog Vas ohrani!

*P. POLIKARP BROLIH,
franciškanski provincial*

MOJ PRADED JE BIL ORGLAR...

JOZA MAČEK

ISKATI svoje prednike in kaj več zvedeti o svojem rodu je zlasti danes moderno. Pa po svoje tudi kaj zanimivo. Jaz sem na primer vedel že od svojih mladih let, da je bil moj pokojni oče vnuk znanega izdelovalca orgel na lesene piščali, Petra Rojca. Kaj več pa mi o tem svojem pradedu ni bilo znano, dokler nisem dobil v roke izpiska članka, ki so ga natisnile ljubljanske "Drobtinice" v letu 1898. Napisal ga je Petru Rojcu (tako so torej takrat pisali njegov priimek in ne Rojc, kot ga pišemo danes) v spomin prijatelja Josipa Levičnika, takratni organist v Železnikih.

Iz članka razvidim, da je ime moje rojstne hiše "pri Piskaču" starejše kot sem mislil. Vedno sem ga spravil v zvezo s tem svojim prednikom-i izdelovalcem orgel, v prepričanju, da so naš rod zaradi njega uvrstili med "piskače". Bil sem v zmoti. Članek jasno dokazuje, da je ime nosil že Petrov oče. Še celo on ga je zelo verjetno že podedoval po nekom, ki je ime res zaslužil. Če bi imel namreč on kaj več opraviti z muziko, bi Levičnik gotovo vedel in zapisal; tako pa omenja kot glasbene talente le njegove tri otroke.

Žal Levičnikov "nomen-omen" vsaj zame ne velja več: prav nič ne znam piskati na kakšne orgle in rojenica mi ob rojstvu pod streho Piskačeve domačije ni prisodila pevskega daru . . . Škoda!

No, da sem Piskačev, sem pa vseeno ponosen, zlasti še ob takemle orglarskem predniku. In ker se nam vsem vzbujajo sto lepih spominov na bučanje orgel v domači cerkvi, posebno okrog praznikov, bo morda članek iz "Drobtinic" zanimiv tudi za bralce MISLI. Končno ga dela zanimivega ne le vsebina, ampak tudi starost osemdesetih let. Še slog pripovedovanja nam je zgovorna priča takratne dobe. Malo jih je med nami, ki so takrat že nosili krilca.

Tako torej: tukaj je članek, če ga urednik sprejme.

MISLIM, da je beseda izpregovorjena o pravem času, ako se pri osebi PETRA ROJIC-a malo dalje pomudim. Spada namreč v vrsto tistih naših rojakov, katerim je bila jedino le mati-narava učenica, da so postali občudovanja vredni umetniki v svoji stroki. Kaj takega je bil Peter Rojic v orglarstvu. Brez kratkega popisa v "Drobtinica" o njegovih izdelkih in delih sploh bi zapadlo njegovo ime prav naglo pozabljenosti.

Peter Rojic se je rodil v Podbrezjah 28. junija 1811. Njegov oče, po domače "Piskač", je moral po prislovcu "nomen, omen" biti iz kake godčevske rodovine. Gotovo je, da so njegovi otroci Peter, Joža in Meta imeli tako dober talent za muziko, da so vsi znali orglati po posluhu, dasi ni nobeden poznal sekiric. (Najspretnjši je bil v tem Joža, ki je bil več let za organista v Podbrezjah, in če ga ni bilo kdaj doma ker sta s Petrom zlasti o poletju hodila na orglarsko delo, je za silo koj sestra Meta, ki je obenem bila prav dobra pevka, sedla k orglam.) Stari Piskač je bil mizar, katerega obrta se je tudi sin Peter izučil. V času Petrovih mladinskih let (prav natančno leta nisem mogel pozvedeti) je delal v Podbrezjah orglar Kunat nove orgle. Ko sem se 1. 1843. pri slavnem Gregorju Riharju orglat učil, je mož še živel, in je včasih tudi k g. Riharju zahajal. Bil je pa siromak, brez dela in zaslužka, morebiti ga je milosrdni pokojnik skrivaj kaj podpiral. Poznal sem torej moža tudi še jaz sam osebno. Ta mož (po rodu Nemeč in protestant), kakor sem že na drugem kraju omenjal, je bil sicer jako spreten in umeten mojster, — a "pod palcem" mu je manjkalo, da bi imel potrebno zalogo starega, dobro posušenega lesa itd. Tudi za potrebne prostore je bil v zadregi. Rad se je torej tako za delo pogajal, da je orgle koj v dotični fari v kaki hiši izdeloval. (N.pr. na Blokah za gotovo vem, da je orgle

na ta način izdeloval v času, ko so bili g. Blaž Kersnik ondi za kaplana. To so mi pokojnik večkrat sami pravili. Naredil je bil tam v orgle tudi boben, zvončke in "činele", da se je dala ponarejati s tem takozvana "turška muzika". Ljudstvu onih časov je bilo s tem, kajpada, močno ustrezno. Tudi na Igu sem še sam videl tako naredbo v orglah, — rajni Govekar jo je pa "škartiral".)

Enako se je godilo menda tudi v Podbrezjah. Kjer je na ta način izdeloval orgle, si je potrebne delavce (mizarje) koj sproti najemal, koder so bili ravno najti. In tako mu je bil baje v Podbrezjah stari Piskač za pomagača. Prišel je pa na ta način tudi bistroumni sin Peter večkrat blizu, in s tem je bil — da rabim narodno prislovico, —vržen "krap v vodo". — Peter je imel, smem reči, za orglarstvo "orjaški talent", opazoval je, poskušal in začel, in — orglar je bil gotov. Človek bi dejal: — e, — to pa vendar ni mogoče. In vendar je res tako. Z globokim premišljevanjem in izrednim talentom se je povspel tako visoko, da je izgotovil v teku svojih let 45 čisto novih orgel v velikosti od 6—20 izpremenov, ki oznanjujejo in širijo čast božjo v raznih cerkvah po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem in Goriškem. Koliko pa je orgel predelal, povekšal in ubral (uglasbil), tega se pa že sam ni več spominjal. Peter je malo govoril, veliko mislil in neumorno delal. Grde navade, da bi bil zoper druge orglarje zabavljaj, ni imel. (Dokaz: Ko se je prišel l. 1842. v Železnike ponujat, da bi njemu izdelovanje novih orgel izročil, so mu g. župnik Kersnik povedali, da se jih tudi g. Rumpel iz Kamnika ponuja. Nato je Peter plaho odgovoril: "Tisti mož je pa že res dober mojster." In ravno te pohlevne in pokrite besede so mu delo železniških orgel naklonile.) — Tudi lastna hvala mu ni bila znana. Zato je pa imel tudi mnogo prijateljev. Duhovščina mu je bila zelo naklonjena; osobito imenujem tu prečast. prošta gospoda Antona Kosa. Tudi strokovnjaka rajna gg. Gregor Rihar in Blaž Potočnik sta priznala njegovo spretnost zlasti v tem, ker je res umel dati piščalim posebno prijetne glasove. In kar je bilo za revne duhovnije kaj posebnega: Rojic je delal silno po ceni. In vendar se je bilo v tistem času vse potrebno gradivo že jako podražilo. Prve orgle v železniški farni cerkvi z desetimi izpremeni, katere je postavil l. 1843., so stale menda nekaj malega čez 700 gld.; — v podružni cerkvi sv. Frančiška, katere je naredil devet let pozneje

(l. 1852) ter štejejo poleg desetih izpremenov še pol izpremena "trepencina" (v basu), so veljale okoli 750 gld. O teh orglah je dejal enkrat pozneje, ko jih je vnovič ubiral: "Vse drugo je prav pri teh orglah, le eno ne: preveč po ceni so bile." Pojejo pa res glasno in prijetno.

Pri takih razmerah se ni bilo čuditi, da Petru ni nikoli zmanjkalo dela; — šele starostno opešanje mu ga je vzelo iz rok. Novo predelane in zveksane orgle v naši farni cerkvi so bile njegovo zadnje delo, tedaj njegova "labodja pesem". Mehanika je res izgotovljena bolj po starcu, glavna stvar pri orglah ostane vendar vedno le njihov glas. Ako veselo, — po potrebi pa tudi žalno — milo zapoje, je vse prav.

Ko je bil Peter dodelal naše orgle, o katerem delu mi je sam težil koliko je bilo pri njem treba "misliti", t.j. ubijati si um in spomin, jel je hipoma pešati, dasi je bil star šele 64 let. Za njegovo krepko postavo jaz nisem imel tega še za veliko. Posebno ga je zapuščal vid. Ostala sva si pa, odkar sva se l. 1843. osebno spoznala, vedno v srčnem prijateljstvu in pobratimstvu. L. 1894 septembra meseca me je pa kar hipoma gnalo, naj ga še enkrat v njegovi ostareli nadložnosti osebno obiščem. Odpovedale so mu bile takrat že tudi noge, da je moral vedno le biti v postelji. Storil sem po svojem sklepu, in tega ne bom nikdar obžaloval. Ko sem stopil v njegovo tiho izbico, me je hitro spoznal: kar na glas se je od veselja zajokal kakor mali otrok. Neizrečeno sem ga bil oveselil z obiskanjem. Seve, da sva si marsikaj vedela povedati drug drugemu. Nič se ni pritožil radi tega, da so mu odpovedale oči in noge, ampak dejal je: "Ker ne morem drugega delati pa molim. Pasijon in križev pot znam na pamet, to ponavljam vsak dan, zraven pa molim sv. rožni venec. In takó mi gre čas naprej." Stavil je pa že v prejšnjih letih veliko zaupanje v usmiljenje božje. Dejal mi je enkrat: "Joža, vse te imenitne reči nas šele tamkaj čakajo." Da se nisva lahko ločila, je umevno, — saj sva si bila skoro gotova, da se zadnjikrat vidiva. Drug drugemu sva se priporočevala v molitev. Dober mesec nato mu je udarila že zadnja ura; umrl je 24. oktobra 1894. Tisti dan je baje dejal svojim ljudem: "Danes pa le nikar ne hodite od mene, danes bom umrl!"

Upam, da sem z rajnim Petrom pridobil jednega več, ki v nebesih za me Boga prosi.

— Resnica je kot olje: zmeraj priplava na vrh.

(španski pregovor)

— Resnica se ne more nikdar z lažjo poljubiti.

(slovenski pregovor)

— Zamolčati resnico se pravi skrivati zlato.

(grški pregovor)

— Moder človek v svojih ustih nima dveh jezikov.

(danski pregovor)

MED NAMI PO SYDNEYU

PO DRUGI svetovni vojni sta se naselili v Sydneyu in okolici v glavnem dve skupini Slovencev. Eni so bili oni, ki so zapustili domovino iz političnih razlogov — bili so proti diktaturi proletariata. Druga grupa, ki še vedno prihaja, pa so oni rojaki, katerim socializem doma ni dal dela in kruha in so zato odšli v tujino.

Za politične izseljence (Refugees) je skrbel in še vedno skrbi posebni odsek DRUŠTVA NARODOV v New Yorku. Prav te dni se je mudil v Avstraliji odsekov predsednik g. Paul Hartling. Izjavil je novinarjem, da ima v raznih taboriščih po svetu še vedno na skrbi nad šest milijonov izseljencev.

Slovenski izseljenci ter njih otroci v Avstraliji so se v glavnem vključili v avstralski način gospodarskega, družabnega, kulturnega in političnega življenja ter so po večini postali avstralski državljani. Pri tem jim seveda nihče ne brani ohranjati svoj jezik, kulturo in navade. Za ekonomske izseljence pa postoje delovne pogodbe med Jugoslavijo in državami, ki te emigrante zaposlujejo. Ti odhajajo v tujino le začasno, ker doma za njih ni dela. Takih ekonomskih emigrantov je poslala Jugoslavija v tujino preko osemstotisoč in to vse v države, ki imajo demokratične režime.

V Sydneyu in okolici je skupno približno 6000 izseljencev Slovencev, morda še nekaj več. Že leta 1950 so pričeli z združevanjem, organiziranjem sestankov, kulturnih in družabnih prireditev. V tistih letih je bilo v Avstraliji še malo tujcev in še prav posebno malo Slovencev. Danes obstaja tukaj Slovensko društvo Sydney, Triglav in pa slovensko versko središče v Merrylandsu, ki združuje pri slovenski cerkvi vse Slovence po njih veri, pa tudi kulturi, brez ozira na njih društveno opredelitev.

Ker je vloga emigrantov za Jugoslavijo važnega gospodarskega in političnega pomena, je dne 14. oktobra 1976 na seji v Beogradu Stane Dolanc, sekretar predsedija in resen kandidat za Titovega naslednika (v kolikor nima Moskva koga drugega v mislih), v trirnem govoru začrtal smernice za popolno kontrolo emigrantov:

Poleg socialno-političnih navodil je Dolanc predlagal, da morajo odbori vseh emigrantskih in izseljenskih društev, ki obstajajo po svetu, preiti v sigurne socialistične roke; pravtako morajo biti vsa novoustanovljena društva in aktivnosti (tisk, radio . . .) pod kontrolo socialno političnih "tovarišev". Ti naj bi skrbeli za politično in kulturno vzgojo vseh izseljencev, ker so v tujini kar preveč izpostavljeni vplivom kvarnih demokratičnih idej. Ko bodo ta društva prešla v sigurne roke, tedaj naj jim jugoslovanske republiške vlade priskočijo na pomoč z denarnimi sredstvi, ter naj jih tudi v bodoče materialno podpirajo. Posebna skrb naj bi bila posvečena šolstvu, ki naj vzgaja otroke

izseljencev in emigrantov v novem naprednem duhu socialistične Jugoslavije.

Ekonomsko so vsi izseljenci za Jugoslavijo glavni dohodek k državnemu proračunu. Če bi vsak od teh 800.000 izseljencev poslal v domovino le pet dolarjev tedensko, je to za finančnega ministra preko 200 milijonov čistega dohodka letno. Iz uradnih poročil vemo, da je ta številka mnogo višja. Nehote in podzavestno mi prihaja na misel italijanski pregovor, ki pravi: Chi lavora per la massa, mangia bene e se la spassa. Seveda, izseljenci ne odhajajo na delo v komunistične države ter ne pošiljajo domov rubljev . . .

Jugoslovanska emigracija je, kot zgoraj navedeno, važna ekonomska postavka državnega proračuna. Jugoslaviji za teh 800.000 ni potrebno skrbeti ter jim zagotoviti stanovanj, šol, bolnišnic in jih potrebno hraniti ter oblačiti; obenem pa se stekajo domov še milijoni tuje valute.

Nedavno sem govoril z uradnikom tukajšnjega jugoslovanskega konzulata in ga vprašal, če je res, da moraš danes znati srbo-hrvaščino, ako hočeš v Sloveniji živeti normalno življenje. Odgovoril mi je, da je res, da Slovenci ne delajo več na cestah, kanalizacijah in podobnih težkih delih: je močan priliv delavcev z juga. Makedonci med njimi govore samo svoj materinski jezik in po končanem delih se za stalno naseljujejo v Sloveniji, kamor pripeljejo tudi svoje družine. Priznal mi je tudi, da Slovenci odhajajo na delo v Avstrijo, Nemčijo, Švedsko, Francijo in druge evropske države, ker so tam boljši delovni pogoji in višje plače kot doma.

Ekperimentalni komunizem v Jugoslaviji je vzgojil denarja lačno generacijo (kaj bi rekel Karl Marx in kaj pravi Brežnjev?) in to ne samo ono, ki služi v tujini, pač pa še v večji meri onih 5% salonskih socialistov, ki se doma in po Evropi prevažajo z Mercedesi, hodijo na smučanje v Švico (Gorenjska zanje ni več dosti dobra!), ima lovske kočve v planinah in počitniške vile na Jadranu. Ne čudi me, da se teh 5% mogočnikov močno boji Rusov in da pridno "molijo", naj bi jim Bog ohranil Tita še dolgo vrsto let . . .

Razpravljal sem tudi z enim "tovarišev" o zaključkih konference sindikalistov Avstrije, Nemčije in Jugoslavije, ki je bila lansko jesen v Mariboru. Govorila sva o nezaposlenih jugoslovanskih delavcih, in teh je na tisoče, ki jih Avstrijci in Nemci želijo postopoma vrniti domov. Kam bodo z njimi doma, sem ga vprašal. Nekako zlobno me je zavrnil češ: poslali jih bomo k vam v Avstralijo, saj pri vas nezaposleni dobijo višjo podporo kot pri nas zaposleni plačo . . .

Pa se vrnimo k našim slovenskim društvom v Sydneyu! No, sedaj imamo Cankarjev spomenik na Triglavu in Prešernov pri Slovenskem društvu. Obe društvi sta v trdnih rokah. Tudi zastave s petokrako ima-

jo. Ironično, da sta voditelja obeh skupin korakala med vojno eden za slovensko narodno zastavo in drugi za hitlerjansko. Pa vse to ni važno — glavno, da se doseže cilj, mi je rekel eden "tovarišev".

Kakšna sreča, da Prešeren in Cankar nista doživela leta 1945! Prešerna bi najbrž ustrelili, Cankar pa jim tudi ne bi bil več koristen kot social-demokrat. Danes

se Sydney ne bi ponašal z njunima spomenikoma. In kakšna sreča tudi, da voditelja obeh naših organizacij nista bila v maju 1945, po končani vojni, v Kočevskem rogu. Prav gotovo bi bila pokopana z ostalimi 12.000 pobitimi — in sydneyški Slovenci danes ne bi niti poznali imen Jožeta Čuješa ter Vinka Ovijsača.

JEŽEV JOŽE

"Jezušček"

ZA ENO STVAR sem imela zmeraj razumevanje. Za vzdevke, ki nam jih obešajo otroci. Meni so pri Sv. Andreju rekli "Pehta". Kar vidim jih, kako jim je odleglo, ker so me za hrbtom lahko klicali z imenom, ki se je udomačilo.

Tako je odleglo nam, ker smo tovariša Leopolda klicali za "Jezuščka".

Vzdevek se ga je oprijel, da se ga ne bi mogel otresti, tudi če bi bil vedel zanj. Nikoli ga ni nihče drugače imenoval, če ga ni bilo zraven, in če se je že kdo motil in rekel "tovariš Leopold", si se moral zamisliti, da si se spomnil: "Aha, Jezuščka mislite . . ."

Vsega je bila kriva ena sama pesem.

V nobenem poklicu ne boste našli toliko pesnikov kakor med nami, učitelji. Neznanih pesnikov mislim, nerazumljivih, zatrtih. Labodov z zlomljenimi peruti. Včasih se najde kak občinski tajnik, poetična duša, ki zmoleduje pri županu denar za drobno knjižico in zbere v njej pesmi, ki bi sicer rumenele po podstrešjih. Tako knjižico dobite potlej na proslavi občinskega praznika.

Če bi Jezušček še danes pesnil, bi njegovo ime gotovo srečali v kaki podobni knjižici. Pa je že zdavnaj umolknil. Pisal je samo pred vojno.

O ljubezni? Kje pa! Učitelji redko pišemo pesmi o ljubezni, učitelji pišemo o domovini, o skromnosti, o poštenju, o dobroti in o podobnih čednostih, ki naj bi spremljale človeka, a se jim nekateri sramežljivo odrekaajo.

Jezušček je pisal . . . o Jezuščku. Pred vojno je tudi to veljalo za čednost, zato so eno njegovo

vih pesmi natisnili, v decembru leta štiridesetega, mislim. Ne vem, v katerem časopisu. Zlobneži so ga našli in pesem izrezali ter jo nalepili na karton, da se ne bi obrabila. Taka je na raznih konferencah in zborovanjih krožila med nami učitelji. Povsod se najdejo hudobni ljudje.

Jezušček!

Kodrasti otročiček v jaslih, plemenito siromaštvo na slami, pa osliček in voliček in Mati božja in sveti Jožef in zvezda repatica . . . o, vse je bilo zraven, vse, kar je v katekizmu.

Prav nič ne dvomim v Jezuščkov ponos, ko je bila pesem natisnjena, in prepričana sem, da se jo je morala vsa šola naučiti na pamet in da so jo za božičnico deklamirali v zboru.

Toda po vojni . . .

Tovariš Leopold je bil med vojno preganjan, prosim vas. Vrnil se je v svobodno domovino in postal nadzornik. Bil je delaven in predan. S tako vnemo je preganjal vse, kar je dišalo po cerkvi, da bi bil že zdavnaj odslužil pokoro zaradi tiste nesrečne pesmi o Jezuščku. Pa je ni. Ljudje so neusmiljeni in so mu obesili vzdevek.

Priznam: tudi sama sem ga nekajkrat izrekla. Odleglo mi je ob njem, zlasti ko mi je nadzornik Jezušček prepovedal zajemati vodo iz župnikovega vodnjaka, ki je bil vendar tako pri roki. V vseh nas je nekaj privoščljivosti, priznam. "Koliko otrok vam hodi k verouku?"

To je bilo prvo vprašanje, ko je stopil v šolo. "Vsi," sem morala priznati.

"Vas ni sram?"

Seveda me je bilo sram, a kaj sem si mogla pomagati. Kmetje so hodili v cerkev in njihovi otroci so hodili k verouku in mene so gledali s prizanesljivim razumevanjem: morebiti res ne veruje, ali pa ne sme . . .

Učila sem, da je človek iz opice, ampak ljudje so me imeli še zmeraj radi.

Govorila sem, da je bila zemlja najprej žareča krogla, da je nastajalo življenje milijone in milijone let, počasi in samo od sebe, ampak ljudje so me imeli še zmeraj radi.

Pripovedovati sem morala otrokom, da ni pekla in da je raj samo na zemlji, za kogar je, toda ljudje so me imeli še zmeraj radi. Samo otroci so mi dali ime "Pehta". . .

Jezušček pa mi je dopovedoval: "Več napredne miselnosti v vašo vzgojo, tovarišica, več napredne miselnosti!"

"Več ne zmorem," sem se branila.

Z vprašujočim pogledom sem se zazrla v Jezuščka in iskala pomoči, ta pa je globoko zajel sapo in mi svetoval: "Odločno je treba prelomiti s preteklostjo, tovarišica!"

"Ne vem zakaj . . ."

"Vidite, to je!"

". . . ko pa doma nikoli nismo bili verni. Oče je veljal za Antikrista, saj veste, kako je bilo, še zaradi šolskih maš je godrnjal, pa smo morali iti . . . saj veste, kako je bilo, tovariš . . ."

Bila sem zmedena kakor zmeraj, kadar sem se morala pogovarjati z višjimi, in toliko da nisem rekla "tovariš Jezušček". V zadnjem trenutku sem se ugriznila v jezik in spravila iz sebe: ". . . tovariš Leopold."

"Mhm!" se je zamislil Jezušček.

Potem me je poučil: "Pred vojno so bili časi drugačni, tovarišica. Strup se je skrival povsod."

Ko je odhajal, pa mi je naročil: "Da prihodnjič ne najdem spet vseh pri verouku!"

Kaj naj bi mu bila odgovorila?

"Potrudila se bom," sem obljubila. Čeprav sem že vnaprej vedela za svoj poraz.

Imela sem najboljši namen, da bi mu ustregla. Toda ženska pogreši, preden se dvakrat obrne.

V prvih povojnih letih nismo poznali prostih sobot, kakor jih danes. Tisti, ki smo učili ves dan, smo imeli proste četrtke. Če bi jim po pravici lahko rekli, da so prosti. Ob četrtkih smo pisali uradne knjige, hodili smo na konference in na sestanke . . . in včasih smo ujeli toliko časa, da smo se pomudili v dolini, da smo si ogledali kak film, da smo stopili po trgovinah.

Toda dan je kratek. Dopoldne si pritekel v dolino, popoldne si hitel nazaj. Da bi se zapeljal še po dolini do mesta? Ne! Do naših šol so vodili razriti kolovozi in avtomobil . . . ne, o avtomobilih takrat še nismo sanjali. Takrat smo sanjali o kolesih, ki pa so jih imeli le redki.

Nič čudnega, da smo želeli zamenjati četrtke s sobotami, kar pa je bilo strogo prepovedano. Take reči smo delali naskrivaj, priznam. Če sem šla v dolino v soboto, sem imela dva dni in sem se lahko odpeljala tudi do mesta. Lahko sem obiskala celo šiviljo.

Usodno soboto sem uredila pouk samo dopoldne: prvi oddelek do desetih in drugega do dvanajstih. Ob dveh sem bila že na avtobusni postaji v dolini, že sem si preobuvala blatne hribovske čevlje.

Toda na postaji me je čakal — Jezušček.

"Tovarišica!" je rekel.

Samo zato je prišel v dolino, da me je ujel v grehu.

Kaj sem hotela? Peljala sem se in tudi Jezušček se je peljal. Jaz pa sem mu skušala med vožnjo dopovedovati: "Imela sem pouk, en oddelek za drugim."

"Pouk se konča ob petih," je bil neusmiljen Jezušček.

"Saj je vseeno."

"Ni. Če bi bil kak drug dan, bi vam pogledal skozi prste zaradi vašega očeta. Treba je nakupiti, razumem; tudi če greste kdaj malo plesat, vam ne bom štel v zlo. Danes pa vam ne odpustim: danes je velika sobota . . ."

Na to še pomislila nisem. Zares ne. Cerkevni prazniki me nikoli niso morili, otroci pri Sv. An-

dreju so pa tudi vedeli, kaj se spodobi, in niso prinašali v šolo pirhov.

Jezušček mojemu zagovoru ni verjel.

"Tudi za otroke ste napravili praznik," je rekel. "Praznik, ki ni zapovedan . . ."

Na prvi postaji je stopil za trenutek iz avtobusa in spet zapisal grešnico. In na naslednji spet. Z vseh hribov so prihajale v dolino tovarišice in do mesta se nas je nabralo pet.

Ko so sklicali učiteljsko zborovanje, smo poslušale javne opomine.

"Slovensko ljudstvo so že od nekdaj zavajali z vero," je govoril Jezušček. "Toda naš učitelj je že pred vojno opozarjal na resnico. Pa danes? V svobodi? Danes se najdejo tovarišice, ki samovoljno praznujejo praznike, kakršnih ne priznava ne oblast in ne mi, napredni slovenski učitelji . . ."

Prebral je imena. Meni pa je bilo, kakor da so me razpeli na sramotni steber.

*(Iz "Prosvetnega delavca",
Ljubljana, 1973)*

ETNIČNI RADIO

V Sydneyu in Melbournu imamo radijske oddaje v etničnih jezikih skoraj že tri leta. Vsi so uvideli, da so velikega pomena. — Mnogi so pričakovali, da bodo del ABC-a. Po številnih debatah pa se je izkazalo, da hoče imeti zvezna vlada večji vpliv, ker je vse glede emigrantov važen del sporeda vsake vlade.

Zvezna ministra g. MacKellar za etnične zadeve in g. Staley za telekomunikacije sta pričela z reorganizacijo. Radio postaje naj imajo svoje uradnike, strokovnjake itd. pač vse, kar je značilno za državne ustanove. Sčasoma bodo uvedene tudi po ostalih glavnih mestih. Uvedli bodo etnične televizijske oddaje. Govori se tudi o šolskih in drugih sporedih.

Spremembe so na poti. Pred letom dni je bil imenovan NEBAC (National Ethnic Broadcasting Advisory Committee). Ta odbor predlaga in svetuje SBS-u v vseh vprašanih zveznega pomena.

SBS (Special Broadcasting Service) je bil ustanovljen 1. januarja 1978 s sedežem v Sydneyu. To je ustanova, katere delovanje je določeno s predpisi in financirano od zvezne vlade. Odloča in nadzoruje delo radio-postaj ter nosi vso odgovornost.

Sporedi radijskih oddaj so zaenkrat še nespremenjeni. SBS pa je že nastavljal administrativne, tehnične in programske nameščence. Obdržali bodo tudi nekaj "part-time" napovedovalcev. — Tako bodo odpadli prostovoljni sodelavci. Zmotno pa je misliti, da ti niso bili

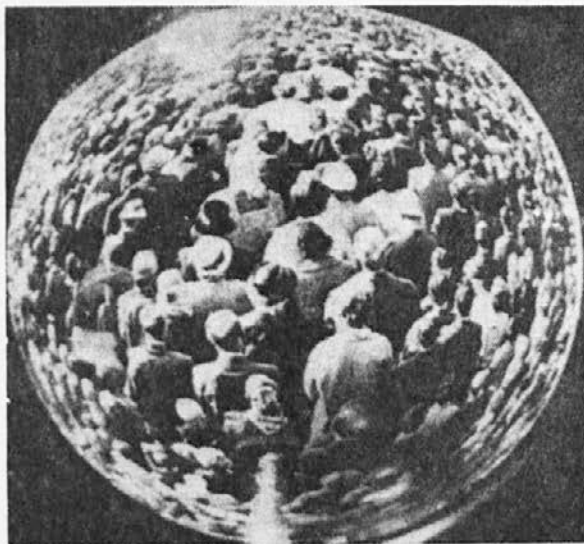
denarno odškodovani. Sestavljalci oddaj so dobivali doslej 55 dolarjev na radijsko uro za kritje stroškov.

Pred nekaj tedni je zvezni minister g. MacKellar imenoval g. P. Bosi-ja za NSW in g. W. Schaubla za Viktorijo, da, načeljujeta odborom SEBAC-a. (State Ethnic Broadcasting Advisory Committee). Na teh odborih bodo razpravljali in predlagali o vprašanih, ki imajo opravka z etničnimi potrebami in interesi vsake dežele posebej (npr. sestava programov, časovna razdelitev itd.). Predlagali bodo NEBAC-u, ki bo povezoval delo na zvezni stopnji. Po vsem tem lahko sklepamo, da bodo etnične oddaje izboljšane. Na razpolago je več denarja in namestitev strokovnjakov naj bi dvignila raven.

Vsi z zanimanjem pričakujejo novo organizacijo. Ako skupine ali posamezniki niso zadovoljni z oddajami, naj se obrnejo naravnost na radio postaje. Če ne bo izboljšanja, se je pritožiti na SEBAC, NEBAC, SBS in druga mesta.

Etnika pridobiva na pomenu. To je sklepati po odloku zvezne vlade, da bo vsako ministrstvo imenovalo višjega uradnika za etnična vprašanja. Poleg tega pa zvezno, kakor tudi deželna ministrstva za etnične zadeve, povečujejo svoja delovna področja, ki so pristojna v prvi vrsti za probleme novonaseljencev.

K.

Svoboden človek

Tako se dogaja tudi z nekaterimi ljudmi. Pregrado nosijo v svoji duši.

Čeprav imajo svoboden prostor, ga ne vidijo. Niso si pridobili miselnosti svobodnih ljudi.

Povsod vidijo omejitve, zidove in zapreke.

Na stežaj odprta vrata jim predstavljajo nepremostljivo pregrado.

Prijatelj mi je zaupal, da je odkril razsežnost svobode v ječi: "Ko sem se sprehajal po umazani celici, ki je bila dolga tri metre in pol ter široka dva metra, sem prišel do pretresljivega odkritja, da sem svoboden."

Nikar torej ne čakaj, da ti drugi poklonijo svobodo. To je dar, ki ti ga nihče ne da in ti ga ne bo mogel nikdar dati.

Spričevala svobode ti ne smejo dati drugi. Če boš čakal na ta dragoceni dar, boš na svoji življenjski poti vedno na začetku, ostal boš negotov in bojazljiv otrok.

Svoboda ni dar, pač pa jo je treba drago plačati.

Ignazio Silone pravi v svoji knjigi "Kruh in vino" takole: "Svoboda ni nekaj, kar dobiš v dar. Lahko živiš v diktatorski državi, pa si svoboden pod enim samim pogojem, da se boriš proti diktaturi. Človek, ki misli s svojo glavo in ohrani neoskrnjeno svoje srce, je svoboden. Človek, ki se bori za to, kar ve, da je pravično, je svoboden. Lahko pa živiš v najbolj demokratični deželi na svetu, pa si notranje len, top, hlapčevski in nisi svoboden. Čeprav ni nobenega nasilja, si suženj. In to je slabo. Ni treba prositi, da ti drugi dajo svobodo. Svobodo si moraš vzeti sam in to vsak, kolikor more."

Svobodo si zelo težko priboriš.

"Tablete svobode še niso odkrili. Dejstvo, da je raziskava svobode še vedno na ravni obrtnišтва, to je v okviru osebnega pridobivanja, nam daje edino upanje." (P. Balestro).

Če si zares svoboden, ti noben paznik ne bo mogel iztrgati te neprecenljive vrednote.

Le sam si moreš pridobiti svojo svobodo — in le sam jo lahko izgubiš.

*

Kako smo presenečeni, če srečamo svobodnega človeka!

Takega presenečenja pa ne doživljamo preveč pogostoma.

Težko najdeš svobodnega človeka, ker je težko (čeprav je lepo, kot pravi Kierkegaard) biti zares človek. Nekdo pa je zares človek, če je svoboden.

Svobodnega človeka prepoznamo po tem, ker se ukloni samo lastni vesti.

"Ni gospodarja razen upravljavca vesti bližnjega" (F. Camon).

Žal, mnogi pogostoma in radi prepustijo upravljanje svoje vesti drugim.

SPOMINJAM se razgovora, ki sem ga imel nekega večera z znanim psihologom na hodniku natlačene vlaka.

Med kovčki, torbami in zavoji sem stoje lovil ravnotežje in navdušeno govoril ter trdil, da je človeku čut za svobodo prirojen.

Učenjak mi je mirno, toda odločno odgovoril:

— Motiš se, dragi prijatelj. Človek se ne rodi svoboden, pač pa ga nagon vleče k verigam, želi si zapora in ima v sebi nepremagljivo željo, da bi mu nekdo gospodoval. Človek lahko samo "postane" svoboden. Da mu vcepiš to željo po svobodi, pa je treba ogromno truda.

Vedno bolj sem prepričan, da je psiholog imel prav.

Nekdo se je zelo bistro izrazil, da je "suženjstvo bolj miselnost kot stanje".

Nekateri ljudje niso svobodni in nikoli ne bodo, čeprav bi to lahko dosegli, ker si tega prav nič ne želijo.

Kar odprimo drugo Mojzesovo knjigo, pa bomo videli, da je bila potrebna več kot štiridesetletna šola v puščavi, da so se Izraelci otrsli suženjske miselnosti in si pridobili miselnost svobodnega naroda (koliko časa so obžalovali in tarnali po nekdanjih dneh . . .)

Nekateri naravoslovci so opazili ta nenavaden primer. Gospodar nekega cirkusa je kupil belega medveda v nekem zoološkem vrtu in ga spustil v velik ograjen prostor.

Kmalu so opazili, da se je medved premikal samo v razdalji nekaj metrov, čeprav je imel veliko prostora na razpolago. Napravil je samo toliko korakov, kolikor jih je imel v svoji kletki v zoološkem vrtu.

Poskusili so celo to, da so mu vrgli hrano dva metra proč od namišljene ograje. Nekaj nezasišanega! Medved ni prekoračil namišljene meje in bi raje umrl od lakote!

Kletka mu je "stopila" v glavo.

Pregrada se mu je zarila v možgane.

Svobodnega človeka prepoznaš, ker se ne briga za mnenje drugih ljudi.

Njega dejanja in besede niso odvisne od zunanjega odobravanja.

Mnenje drugih sicer spoštuje, ni pa suženj sodb (in predsodkov) drugih ljudi.

"Zakaj bi namreč mojo svobodo sodila tuja vest?" (1 Kor 10,29).

Svobodnega človeka končno spoznamo tudi po tem, ker je ljubosumen varuh svobode . . . drugih ljudi.

Ne brani namreč le lastne svobode.

Spoštuje in čuva tudi svobodo bratov.

Pravega ljubitelja spoznamo zlasti po tem, ker "se zdrzne" in reagira, kadarkoli je v nevarnosti svoboda drugih.

Dobro si moramo zapomniti, da je svoboda "vedno svoboda tistega, ki drugače misli" (Rosa Luxemburg).

Zapustim ti voščilo, ki sem ga povzel iz nekega grškega izreka: "Svoboden, da si srečen, in srečen, da si svoboden."

ALESSANDRO PRONZATO

POLČRNE KAMELIJE

Zakaj si vsa blede, z razprtimi usti,
rdeča kamelija?

Zato, ker aprilski se mesec ustavlja
ob templju srebra?

Zato, ker je veter potrkal na duri,
od vesel zaznamovan?

Morda pa zato, ker se sova poslavlja
in grič je izdan?

Kako so na samem ugibanja hladna —
kot kamen v rokah zidu!

Na tvojih se ustih solzé lesketajo
— Človeku-Bogú.

Še hodi skoz vrt in smehljaje se sklanja
k polčrnih kamelij dnu.

In ve za solzé, ki uboge kapljajo,
žareč od sramu.

Lehkó se obrnem, dotaknem, zaznavam:
srebrnkasti lok mostú,
železni valovi tovarn
in moje srce v Numazu.

VLADIMIR KOS, Tokio, Japonska

Op. pesnika: NUMAZU je izhodno pristanišče za polotok Izu, na tihomorski obali jugozahodno od Tokia. Odtod do prekomorskega pristanišča Shimizu je ravnina posejana s tavninami. — Kamelije pomenijo mnogim Japoncem smrt brez povratka, ker se cvetovi nankrat odločijo od vej in padejo, ne da bi se prej trgali na posamezne cvetne lističe. Zato pa se v pesmi kamelije v krščanskem smislu nanašajo na Jezusovo smrt in vstajenje ter večno življenje.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

VELIKONOČNI PRAZNIKI so bili letos zgodaj: četrta marčna nedelja je bila že velikonočna. — Na cvetno nedeljo smo imeli zaradi dežja prvič po dolгих letih blagoslov zelenja in butaric v cerkvi. Butaric je bilo letos manj kot običajno, saj je tudi v soboto, ko smo jih delali, lilo kot za stavo. No, pa tudi v cerkvi smo se imeli lepo. Vsi verniki so pazljivo sledili drammatiziranemu pasijonu po Mateju. Vlogo množice je prevzel pevski zbor na koru. — Lepo udeležbo so imele naše postne srede, nekaj več kot lani. Spored teh večerov je bil različen. Tudi spokorno bogoslužje na četrto postno nedeljo, pri katerem so s petjem sodelovali tudi otroci, je bilo namenjeno poglobitvi v velikonočno skrivnost — da namreč v Kristusu odmrjemo grehu in vstanemo k novemu nadnaravnemu življenju. — Na veliki četrtek pri maši zadnje večerje ni bilo pomanjkanja prostora. Vendar se je po končani maši kar močna skupina zbrala ob "ječi", kjer smo skupno opravili češčenje Najsvetejšega ter molitve darovali za našo domovino. — Veliki petek je privabil veliko vernikov k popoldanskemu bogoslužju. Nekateri so potem dolgo ostali pri božjem grobu. Lepo bi bilo, ko bi se rojaki, ob taki in podobni priliki, še bolj zavzeli za zasebno molitev. Lahko je znak duhovne otopelosti, če vernik ne najde več smisla in časa ter ne čuti notranje potrebe za molitev in premišljevanje. — Slovesno bogoslužje velike sobote z blagoslovom ognja, velikonočne sveče in krstne vode je privabilo veliko število rojakov. Ob koncu, pri vstajenju in procesiji, so se skoraj vsi pridružili in uvrstili za Najsvetejšim. — Na veliko noč so bile vse tri službe božje, posebno glavna, zelo dobro obiskane. Pri glavni je pel mešani pevski zbor, pri enajsti pa otroci. — Dober je bil za veliko noč tudi obisk slovenskega bogoslužja po drugih krajih izven Sydneya.

ZAKRAMENT SPRAVE. — Imam vtis, da udeležba pri spovedi pada. Tudi letošnja veliko noč dosti rojakov ni prejelo tega zakramenta. Nekateri so se zanašali, da bodo opravili spoved zadnjo minuto na samo velikonočno nedeljo. Toda doma je bil samo en pater in spovedovanja med mašami ni bilo. Zato ponovno prosim: ne odlašajte do zadnjega! Veliko več duhovne koristi nudi spoved, ki je opravljena v miru in ne v naglici. Ne more biti koristna spoved, ko greš iz ceste naravnost v spovednico brez vsake priprave: je navadno le gola formalnost in resničnega kristjana ni vredna. Če se še spomnimo iz katekizma, je za dobro spoved potrebnih pet stvari: izpraševanje vesti, kesanje, spoved, trdni sklep in opravljena pokora. Spoved mora biti iskrena. Kdor zamolči velik greh, s tem ne goljufa niti Boga niti spovednika, ampak sebe. In marsikdo še vedno ne ve, da spovednica ni prostor za lastno hvalo, ampak obtožbo grehov ter napak. Nobene potrebe ni povedati, česar nisi storil ("ne kradem, ne ubijam . . ."), potrebno pa je priznanje grehov in kesanje.

Kdor velikonočne spovedi ni mogel opraviti, naj ve, da je čas zanjo še do nedelje presv. Trojice, ki je letos 21. maja. Pridite!

MLADINSKE SESTANKE imamo pri Sv. Rafaelu že nekaj tednov. Vabimo še druge mladostnike, da se pridružijo. Datumi bodo vselej sproti objavljeni v naših cerkvenih oznanilih.

"PIRHOVANJE" na velikonočni ponedeljek je bilo zelo uspešno. Kot objavljeno, bo doprinos \$1,578.20 služil za temelj gradbenemu fondu bodoče dvorane verskega središča. Kljub nesrečni predvelikonočni poštni stavki, ko mnogi po pošti niso prejeli pravočasno srečk, je bil zelo uspešen tudi srečolov. Mnogim zahvala, da so kupili dodatne srečke ter v ta namen vseeno darovali, četudi pri srečolovu zaradi stavke niso prišli v poštev. Nagrade so dobili sledeči: 1. porcelanasti servis — listek št. 300, Franc Nusdorfer; 2. Radio in kasetni aparat — listek št. 637, Mrs. Rustja; 3. čajni pribor — listek št. 723, Bruno Bolko; 4. elektronski računalnik — listek št. 915, Zoltan Bazika; 5. čokoladni pirhi — listek št. 1033, Niko Kraje (svojo nagrado je daroval Slomškovi šoli).

DVORANA je torej naslednji projekt v razširitev našega verskega središča. Naj ob tem pojasnim, da se s tem nismo odrekli nalogi gradnje Ambrožičevega doma počitka. Vendar je po mnenju nas in večine dobrotnikov dvorana danes še bolj potrebna in ji pripada prednost.

Kakor hitro bodo urejene formalnosti odobritve načrtov na občini in pa bančnega posojila, bomo začeli z gradnjo. Načrte je izdelal rojak-arhitekt Jože Jež in bodo rojakom na vpogled po odobritvi.

Mislím, da ni treba posebej poudarjati, kako zelo je potrebno, da vsi rojaki podprejo te naše načrte. Brez Vaše pomoči jih ne bo mogoče izpeljati. Z upanjem na Vaše vsestransko sodelovanje, kot je bilo v preteklosti, ter na božjo pomoč pojdimo skupno na delo!

PIKNIK v prid gradbenega sklada dvorane bomo imeli pri nas v nedeljo 23. aprila po glavni maši. Imeli bomo zopet okusne čevapčiče in zrezke. Postrežba bo na skrbi članic Društva sv. Ane, vse gospodinje pa naprošam za pecivo. Vabljeni ste vsi rojaki!

VNEBOHOD, zapovedan praznik, bo letos na četrtek 4. maja. Pri Sv. Rafaelu bomo imeli večerno mašo ob sedmih, nato šmarnice. — **BINKOŠTNI PRAZNIK** pa bo letos na nedeljo materinskega dne, 14. maja. Pri nas bo slovesna služba božja ob 9.30. — **TELOVO** pa bomo praznovali na četrto majsko nedeljo, 28. maja, pri sveti maši ob 9.30. Po maši bo kratko česčenje Najsvetejšega in blagoslov.

MAJNIŠKO POBOŽNOST bomo tudi letos imeli vsak dan ob sedmih zvečer z mašo, posebnim branjem in Marijansko pobožnostjo z blagoslovom, ob nedeljah pa bomo šmarnice združili z glavno službo božjo. Vsak dan bomo pobožnosti dali drug namen z ozirom na potrebe Cerkve, misijonov, naše domovine, izseljencev, naših družin v Avstraliji . . . Redno se bomo spominjali tudi bolnikov, preizkušanih, družin v težavah ter podobno. Pričakujem, da se bodo zlasti bližji rojaki radi in pogosto udeleževali, oddaljeni pa naj bi prišli vsaj enkrat na teden, če več ne zmorejo. Posebno slovesno bomo praznovali 24. maj, praznik Marije Pomagaj, prvič ob naši Brezjanki. Ta dan se bomo, združeni z ostalimi slovenskimi izseljenci po svetu, spomnili posebnega namena in bomo Marijo prosili, da nam pomaga ohraniti naše narodne svetinje, med katerimi je najdražja sveta vera.

POMAGAJ MI!

Najbolj me teži to,
kar bi rad, a še nisem povedal,
ker ne prinese veselja
besede in sluha —
močnih poudarkov
in sladke vmesne tišine dialoga.

Mir brez glasu je mrtev,
strašansko mračen — pokončevalen . . .

POKOJNI. — V zadnjem času sta umrla med nami dva rojaka, oba na isti dan, 27. februarja 1978. Prvi je **JOŽE HARY**, po rodu iz Štajerske (kraj mi še ni znan), drugi pa **FRANC PUŠNIK**, star 51 let, po rodu iz Celja. Franc je bil pokopan dne 15. marca v Rookwoodu (L 13, grob št. 231). Oba pokojnika priporočam v molitev.

NEWCASTLE ima slovensko mašo na nedeljo 30. aprila ob šestih zvečer v Hamiltonu. Ker bo to predvečer prvega maja, bomo po maši zapeli litanije Mater božje, nato pa imeli običajno srečanje v dvorani. Vsi lepo vabljeni!

CANBERRA ima službo božjo v Garranu dne 16. aprila ob šestih zvečer, nato zopet 21. maja ob isti uri s šmarnično pobožnostjo. Gotovo pridite vsi!

WOLLONGONG ima slovensko mašo v nedeljo 14. maja (binkoštni praznik!) ob petih popoldan. Ob treh je slovenska šola v stolni dvorani, maši pa bomo dodali tudi šmarnice.

BRISBANE: slovenska maša na nedeljo 28. maja ob dvanajstih (opoldne!) v običajni cerkvi. Po maši se bomo skupno udeležili telove procesije na Exhibition Grounds z banderoma Marije Pomagaj in svetih bratov Cirila in Metoda ter našimi narodnimi nošami. Vsi brisbanski rojaki toplo vabljeni!

KRSTI

David Maršala, Fairfield West. Oče Mustafa, mati Mary r. Berke. Botrovala sta Ivan Brec in Mary Mikulan — Merrylands, 12. marca 1978.

Martin Seles, Punchbowl. Oče Jože, mati Ana r. Bako. Botrovala je Dana Seles — Merrylands, 12. marca 1978.

Deni Janez Colig, Rockdale. Oče Vincenc, mati Živka r. Cvetkovska. Botrovala sta Rudi in Kristina Korpar — Merrylands, 18. marca 1978.

Rudi Jože Črnčec, Silverdale. Oče Jože, mati Erna r. Črnčec. Botrovala sta Štefan in Magda Tomanović — Merrylands, 18. marca 1978.

P. VALERIJAN

Pomagaj mi, Bog!
Naj spregovorim brez strahu —
pravično v ljubezni,
da ne bom tako gluhonem
in izgubljen!

IVAN BURNIK

DR. STANISLAV LENIČ, pomočni škof ljubljanski, že precej let nosi posebno nalogo, ki mu jo je naložilo vodstvo slovenske Cerkve: skrb za slovenske izseljence. V tej službi je tudi nas v Avstraliji že obiskal pred nekaj leti, ob priliki euharističnega kongresa. Sveti sedež mu je na predlog slovenskih škofov tik pred velikonočnimi prazniki dodal novo službo: imenoval je škofa Leniča za narodnega ravnatelja izseljenskega dušnega pastirstva za slovenske vernike po svetu. Službo je do nedavnega opravljal Msgr. Ignacij Kunstelj iz Londona in jo odložil s svojim odhodom v pokoj.

Škofu dr. Leniču želimo tudi v tej novi skrbi božjega blagoslova. Morda smemo upati, da se bo kdaj podal med nas na peto celino tudi v tem svojem poslanstvu.

OSEMDESETLETNICO Slovenskega čebelarkega društva in izhajanja revije "Slovenski čebelar" so praznovali v domovini v letošnjem januarju. Toda začetki organiziranega čebelarjenja v naših krajih pa segajo že v leto 1873. Slovenski čebelarji so bili že od nekdaj med najnaprednejšimi in že pred več kot sto leti je bila širom po svetu znana "kranjska čebela".

NIN je znani belgrajski tednik. Nedavno je objavil članek "Kdo ubija metulje?" ki piše o tem, zakaj je bilo lani v Jugoslaviji prepovedano širjenje določenih listov, tiskanih zunaj nje. Zanimivo: od petdesetih letnih števil tednika "Katoliški glas", ki izhaja v zamejski Gorici, jih lani na primer ni smelo v Jugoslavijo kar trideset.

Ob članku NIN-a je zapisal znani pesnik in pisatelj, tržanski profesor Vinko Beličič, v "Kat. glasu" (19. jan. letos) tale komentar: "Država, ki pozna eno samo stranko, parlament brez opozicije, dirigiran tisk in mogočno tajno policijo; država, ki uči en sam pogled na svet, se vmešava v vsa vprašanja kulture in zatira vsak odmik od vodilne ideologije — taka država ne more biti ideal človeku, ki želi uživati svoje naravne pravice in svoboščine. Vsak resnično demokratičen Slovenec, živeč v netotalitarnem sistemu, se je dolžan truditi za državo — zlasti če je to njegova matična domovina — v kateri bi o Helsinški listini ne le raz-

pravljali, marveč bi njeno vsebino tudi uveljavili v vsakdanjem življenju. Dokler pa se to ne bo zgodilo in bo državna oblast samovoljno odločala kdo je prijatelj in kdo sovražnik, kdo laže in kdo govori resnico, bo treba vse storiti, da bodo 'metulji' živeli: da bodo nadaljevali svoje poslanstvo s častjo in pogumom."

Razumljivo tudi številka "Katoliškega glasa" s tem iskrenim komentarjem ni smela preko meje. Da preko meje ne sme noben zdomski tisk, ki mu domače oblasti ne pritisnejo pečata, da zna trobiti v njih edini rog ali vsaj molčati, pa je bralcem že znana zadeva.

"DALJŠO AKCIJO" omenja "Delo" dne 30. decembra: miličniki so lani jeseni po Sloveniji temeljito pregledali 504 avtobuse. Ugotovili so da jih je bilo 352 tehnično neurejenih, na 57 so odkrili velike in nevarne okvare. Začasno so odvzeli 28 prometnih dovoljenj in avtobuse poslali na ponovni tehnični pregled, hkrati napisali 27 predlogov za uvedbo postopka zoper delovne organizacije. Takoj so kaznovali 57 voznikov, 289 pa samo opozorili. "Delo" se jezi, da "je taka tehnična podoba avtobusov popolnoma nerazumljiva" in zaključuje: "Prava in resnična rešitev je v notranji kontroli in zavesti posameznika o družbeni pomembnosti dela, ki ga opravlja."

Če bi kaj podobnega prišlo na dan v kapitalistični deželi, bi komunizem takoj vedel, da je stanje povzročila nenasitna kapitalistična gonja za profitom.

KOVAŠKI MUZEJ v Kropi obhaja 25-letnico svojega kulturnega delovanja. Lani je imel kar 15,800 obiskovalcev. Zbira, ureja in razstavlja zgodovinsko gradivo o železarstvu v Kropi, Kamni gorici in Lipniški dolini. Med oddelki so najvažnejši: plavžarstvo, rudarstvo, oglarstvo in umetno kovaštvo.

SAMO v prvih dveh mesecih tega leta je na slovenskih cestah umrlo v avtomobilskih nesrečah nič manj kot 97 ljudi. Številka je za število prebivalstva in vozil ter površino cestnega omrežja za čuda visoka in grozljiva. Za glavni vzrok, ki povzroči največ nesreč, omenjajo pijanost. Kljub strogim predpisom in visokim kaznim kar ne gre in ne gre. V prometnih nesrečah smo kar blizu vrha svetovnega prvenstva, kar nam ni v čast, niti ni našemu narodu v korist.

MED ZASTOPNIKI tiska, ki so se udeležili konference indijske misijonarke m. Terezije v Zagrebu, je bil tudi urednik slovenske "Družine". Ker je m. Terezija rojena v Skopju, ji je staval vprašanje, če se kaj spominja skopskega škofa Gnidovca, našega slovenskega kandidata za čast oltarja. Mati Terezija, Gnidovčeva nekdanja škofljanka, se ga seveda dobro spominja. Posebej je omenila tisti dan, ko ga je obiskala pred svojim odhodom v misijone. Škof Gnidovec jo je blagoslovil in spodbujal, naj vztraja pri svoji odločitvi. Omenila je tudi, da se dobro spominja, kako so ljudje po

Makedoniji že takrat govorili: Škof Gnidovec je svetnik.

ZAPRLI SO letos 28. januarja ob 11.40 kočevski rudnik rjavega premoga. Nad 150 let je dajal svojo rudo, zdaj pa je nahajališče do konca izrabljeno. Posebnih slovesnosti na zadnji dan ni bilo, pač pa so rudarji zaprtje rudnika slovesno proslavili na dan 11. marca, ko so odkrili spomenik rudarju.

PROBLEM, ki od časa do časa nekako plašno pride med vrstice slovenskih časopisov: v Sloveniji je okoli 120,000 delavcev iz drugih republik. Rajši več kot manj natančnih podatkov pa ni. Iz druge republike je vsak šest delavec. Konec tega desetletja naj bi jih bilo že 155,000, po nekaterih podatkih pa celo 200,000. Ugotovili so z izpraševanjem, da 48,6% delavcev ne namerava zapustiti Slovenije. Ravno nasprotno: cele družine se preseljavajo za njimi v slovensko republiko — za stalno.

Zanimivi so tudi odgovori Slovencev na razna vprašanja glede tega problema. Od 643 vprašanih, ki so odgovorili, da priseljevanje ogroža Slovence, je večina videla to ogroženost zgolj v zmanjšani možnosti zaposlitve za Slovence. Nekaj jih je omenilo, da je s priseljevanjem iz drugih republik ogrožen slovenski jezik, manj jih je pokazalo bojazen za narodnost ali slovenske običaje; komaj peščica je pri tem izrazila svojo skrb za "raso" ali za osebno in javno varnost, pa za narodno kulturo, red in mir ter dohodek Slovencev.

Večina vprašanih Slovencev (75,6%) je odgovorila, naj bi v prihodnje ne vzpodbujali prihajanje tujih delavcev na delo v Slovenijo.

OKRAJ KOPER ima kar štiri višje šole: Višjo pomorsko šolo v Portorožu, oddelek fakultete za strojni-

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

štvo v Kopru, Pedagoško akademijo v Kopru, nedavno pa je dobil še oddelek višje ekonomsko-komercialne šole iz Maribora. Računajo, da bodo v Kopru prihodnje leto odprli tudi oddelek za študij prava.

ŠE LETA 1955 je bilo v Sloveniji preko 100,000 ovac, med njimi 57,000 plemenskih. Lani pa so jih našli komaj 16.000, od tega 9,400 plemenskih. Zanimanje za ovčjerejo hočejo ponovno dvigniti, zlasti v predelih, ki so za to posebno primerni. "Kras" v Sežani načrtuje gradnjo hleva na Vremščici za tisoč ovac. Na planini Mangart, kjer imajo sedaj 250 ovac, bodo tudi obnovili staje in popravili, kar v slabem stanju že stoji. Za gojenje ovac se zanimajo tudi v Črnomlju.

DOMOV POČITKA je v domovini vedno več in vsi so polni. Nedavno smo brali, da so v domovih v Centru, na Bokalcah, za Bežigradom in v šiški ceno oskrbnega dne zvišali za tretjino. Najnižja oskrbovalnina je na Bokalcah — od 20 do 99 dinarjev, za Bežigradom pa velja 141 do 159 dinarjev na dan.

Golica
v svojem
pomladnem
plašču . . .

Zgodovinski trenutek, skozi katerega je morala ločina ob prehodu na novega predsednika, je bil zelo težak. Izbruhnila je druga svetovna vojna; ne samo v Nemčiji, povsod so se pokazale oborožene nacistične in nato komunistične tolpe ter redni oboroženi oddelki, ki so vsi preganjali jehovce in jih pošiljali v koncentracijska taborišča, kjer jih je mnogo umrlo. Za preganjanje ni bil toliko kriv njihov verski "credo" kot tak, ampak njihovo socialno zadržanje: bili so oporekovalci vesti, borili so se proti vojaški službi; s tem so istočasno postali tujci in sovražniki lastnih narodnih potreb. Iz istim razlogov so jih preganjali tudi v zahodnih demokracijah. Posebej je zanimivo, da je povsod prebivalstvo samo nastopilo proti njihovi propagandi in jih večkrat celo napadlo, čeprav so se energično branili.

TRETI PREDSEDNIK

Po zaslugi centralizacije ločine se je izvršilo nasledstvo v vodstvu brez incidentov.

Delničarji Družbe Stražnega stolpa bibliji in pogodb so dne 13. januarja 1942 soglasno izvolili tretjega predsednika, ki vlada jehovcem še danes. Imenuje se Nathan Homer Knorr. Knorr je bil rojen v amerškem mestu Bethlehemu, Pennsylvania, leta 1905. Ko je imel deset let, se je njegova družina priključila ločini jehovcev. Kot jehovec je bil krščen leta 1921, nakar se je posvetil neprestanemu pridiganju. V družbi je imel različna mesta, predvsem je bil dodeljen propagandi in publiciteti. V času izvolitve je bil podpredsednik.

Knorr se je predvsem zavzel za prenehanje kulta Rutherforda. Takrat je odločil, da morajo biti poslej vedno vse publikacije družbe brezi-mne.

Za povečanje števila članov sekte je Knorr spremenil propagandno tehniko. Ustanovil je posebno šolo za misijonarje s šestmesečnimi tečaji v kraju, ki ga je krstil "Pristava božjega kraljestva" in je v bližini New Yorka. Odprl je šolo teokratičnega službovanja pri skoraj vsaki ali vsaj pri važnejših kongregacijah. Knorr je namreč stremel bolj po aktivizmu posameznikov, kot po številnih govorih voditeljev.

“Glejte, da vas do ne premoti!”

(M 4)

Zaradi tega je Knorr opustil tudi vso uporabo preveč grobih in neznosnih propagandnih tehnik v javnosti. Prepovedal je javne napade na druge Cerkve, nasilne polemike z mimooidočimi, žaljivke in podobno. Napade, obrekovanja in žaljivke je prihranil samo za knjige, revije in kongrese, ki so bili pridržani za člane ločine.

SOVRAŽI SOVRAŽNIKE

Kljub vsemu pa je bilo članom vedno spretno poudarjeno: tisti, ki so sovražni ločini, morajo biti predmet sovraštva; sovražiti jih morajo v najbolj resničnem smislu besede, se pravi: gojiti skrajno dejansko nasprotje in mržnjo, upoštevati jih kot neprijetne, zoprne, kot predmet prezira.

Tisti, ki sovražijo jehovce, sovražijo Boga, tisti gotovo ne bi smeli živeti na tej lepi zemlji. Sovražiti moramo tiste, ki sovražijo Jehova. Ne moremo ljubiti svojih nasprotnikov, ki so prežeti s sovraštvom, kajti čaka jih samo uničenje. Tako sklepajo na svoji zgrešeni podlagi.

Tudi v dobi Knorra so se kot v preteklosti priključila doktrinalni dediščini ločine nekatera nova odkritja.

Do najvažnejšega je prišlo leta 1945, ko so vodje "doumeli", da so pravila stare zaveze, ki se tičejo krvi, še vedno v veljavi. Zato je bilo

prepovedano použiti kri, sprejeti ali dovoliti transfuzijo krvi, sprejeti kakršno koli zdravilo, ki je bilo pripravljeno iz krvi. Zato beremo od časa do časa vesti, kako je kak jehovec ali sin jehovca umrl, ker mu niso smeli nuditi transfuzije krvi. S potekom let so hoteli ohraniti ločino čim bolj čisto in zdravo, zato so članom med drugim prepovedali tudi rabo tobaka.

Med leti 1950 in 1961 je nudil Knorr družbi nadaljnje odlično sredstvo za propagando, pravo tajno orožje: "Prevod" svetega pisma, prikrojen teorijam ločine z naslovom: "Prevod novega sveta svetih pisem".

PROPAGANDA V TISKU

Prav posebna skrb ločine, ki je dajala v ta namen že od časov Russella ogromne vsote, je bil tisk in širjenje periodikov, knjižic, brošur in knjig. Že od vsega početka je imela družba moderne tiskarne. Danes ima 35 tiskarn, med njimi tisto v Brooklynu, ki je med največjimi na svetu.

Natis treh jehovskih revij "Stražni stolp", "Zbudite se!" in "Služba božjega kraljestva" (prvi dve izhajata vsakih petnajst dni, zadnja mesečno) je ogromen. V vsem zahodnem svetu imata samo en tednik in en mesečnik večji natis. Za vzgled

navedemo: v članskem letu od septembra 1974 do avgusta 1975 — tako trdi družba jehovcev, so natisnili 63 milijonov knjig, 22 milijonov brošur, 514 milijonov izvodov petnajstih dnevnik revij in 100 milijonov izvodov različnih letakov in proglosov; vse v najmanj 80 različnih jezikih.

Nastane vprašanje, kako družba zmore kriti tolikšne stroške. Ogromnim izdatkom za omejene knjižne dejavnosti moramo prišteti stroške za brez števila propagandnih pobud (zborovanj, kongresov, potovanj in podobno) v najrazličnejših državah sveta. Pri vsem tem pa nimajo več kot dva milijona članov. Kje dobijo denar za kritje teh stroškov, je skoraj nerazumljivo, še posebej, ker prodajajo svoje publikacije po dokaj zmerni ceni. Dokazano je, da so Rutherforda podpirali framaconi. Pismo ameriškega framacona Mac Williama Brouna z dne 27. decembra 1922 iz Bostona, naslovljeno na nemškega framacona barona Herberta Bonesdorffa, pravi med drugim, da so z jehovci uničevali svoje sovražnike v Evropi, predvsem protestante in katoličane.

KOLIKO JE DANES JEHOVCEV?

Njihov letopis za leto 1976 pravi: Meseca septembra 1975 je bilo na svetu 2,179.256 proglašencev, to je jehovcev v polnem pomenu besede. Razdeljeni so bili po 210 deželah, imeli so 96 podružnic in 38,256 krajevnih kongregacij. Velikonočni večerji je prisostovalo 4,925.643 oseb. To je približen krog oseb, ki je na en ali drugi način blizu nauku te ločine.

Spričo velike razširitve njihovih knjig in brošur bi pričakovali večje število članov.

Prilичno visoko je tudi število tistih, ki so odpadli: od leta 1947 do 1974 so imeli jehovci nad 300.000 znanih odpadov.

Žal nimamo podatkov o številu jehovcev v Sloveniji, kjer so se začeli razvijati že pred zadnjo vojno. V Italiji so se razvili šele po vojni: leta 1945 jih je bilo komaj 50, leta 1954 že 2,587, leta 1961 8,874. Od leta 1969 do leta 1975 so prešli od 15,000 na 47,736. Danes naj bi že presegli število 60,000 in imajo po Italiji 10,031 krajevnih kongregacij. Njihova izredna dejavnost jih napravlja več kot jih je v resnici. To naj bi bil nauk za nas vse!

(Dalje prihodnjič)

10. aprila 1978

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Velikonočnih praznikov ne bom posebej opisoval. Lepo smo jih preživeli, obisk je bil lep zlasti za velikonočno soboto zvečer in seveda na nedeljo vstajenja pri glavni maši. Obakrat smo bili na prostem pri votlini. Veliko je bilo spovedovanja, pa seveda tudi temu primerno obhajil, kar je dušnemu pastirju v največje veselje. Samo upam in želim, da bi sadovi ostali. Smisel praznikov je **obnova** ob spominu na naše odrešenje — Kristusovo trpljenje in vstajenje.

● Problema smeha in glasnega razgovora skupin, ki se med obredi na prostem zbirajo za cerkvijo, je bilo nekaj manj kot za božič, vendar pa izginil ni. Še bo treba apelirati na starše in prositi, da si mi je po vseh teh poskusih ostalo bolj malo upanja na uspeh. Sram me je, da imajo nekateri izmed nas tako malo čuta.

● V velikonočnih kuverticah je naše središče letos nabralo zares visoko vsoto, doslej največjo: \$2.663,55. Vsem dobrotnikom iskren Bog plačaj! Gotovo jih je vzpodbudila omemba v velikonočnem pismu, da smo kupili sosednje zemljišče za bodoči Dom počitka. Celotno velikonočno nabirko smo res določili v ta namen in je bila seveda zelo dobrodošla.

● Za postno akcijo PROJECT COMPASSION smo dobili doslej po družinskih šparovčkah \$430,64, pa se vsi šparovčki gotovo še niso vrnili. Pohitite, da zaključimo nabirko! Pol bomo poslali nadškofiji, polovica pa gre v pomoč našemu posinovljenemu misijonu v Togu. — Nabirka velikega petka za vzdrževanje palestinskih svetišč je prinesla \$75,40. — Vsem darovalcem naj Bog povrne!

● Smrt ta mesec na srečo naše skupine ni obiskala, pač pa je p. Stanko ob zadnjem obisku Tasmanije prinesel dve novi imeni za Matico mrtvih:

Dne 28. decembra 1977 je po kratki bolezni na srečo umrla v bolnišnici v Launcestonu gospa JESSIE PEČAR, r. Evondale v Launcestonu leta 1912. Zadnje počivališče je našla na pokopališču v Kings Meadow.

Njen mož Jože Pečar je prišel v Avstralijo leta 1949 ter se iz Bonegille kmalu podal v Tasmanijo. Izreka mo mu iskreno sožalje.

Nenadoma je zapustil svojo družino tudi rojak IVAN VALETICH, ki je umrl v Hobartu dne 9. marca letoš. Pokojni je bil rojen 28. aprila 1931 v Malih Munalih v Istri, v Avstralijo pa je došel v aprilu leta 1951. Iz Bonegille je odšel v Queensland na sekanje trstike, tam srečal svojo bodočo ženo Patricijo ter se leta 1953 poročil. Po štirih letih sta se preselila v Tasmanijo, kjer je kot gradbenik najprej delal v naselbini hidroelektrarne Wuyatina, nato je družini v Hobartu pripravil dom. Tam je zdaj na pokopališču Cornelian Bay našel tudi svoj poslednji dom na zemlji.

Poieg žene zapušča dva sina, Dannyja (21 let) in Martina (skoraj 16), svojo mater, sestro Ano por. Strehar v Canberri in dva brata v Franciji. Vsem naše sožalje!

● Pri prihodnji slovenski maši v Tasmaniji (St. Theresa, Moonah, 3. adventna nedelja, 17. decembra), bosta Šajnova John in Frank prejela prvo sveto obhajilo. Šajnovi so za to zaprosili župnika domače župnije (Claremont), kjer oba hodita k veroučni pripravi, in je radi volje pismeno dovolil. Če ima še kaka druga naša tasmanska družina otroka, ki se to leto pripravlja za prvo obhajilo, pa bi se rad pridružil Šajnovim, je dobrodošel. A družina se mora seveda pogovoriti z domačim župnikom, zaprositi za njegovo pismeno dovoljenje ter ga poslati p. Stanku.

● Poroke moram danes omeniti štiri. Dne 18. marca sta stopila pred naš oltar **Jožef Veedetz** in **Angela Jaušovec**. Ženin je rojen v Mali brezi, župnija Sv. Rupert nad Laškim, nevesta pa je bila rojena v Kupetincih in krščena pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Dve poroki smo imeli na dan prvega aprila (pa so kar vsi štirje verjeli besedici "Da!" kljub prvemu aprilu!). Prvi par je bil že tukaj rojen, ženin **David Sabadin** je slovenskega, nevesta **Julie Baruta** pa italijanskega rodu. Sabadinovi žive v Thomastownu, Barutovi v Templestowe. — Drugi par pa sta **Djuro Zvonar** in **Sonja Marija Jesenko**. Ženin je iz Donjega Vidovca, nevesta pa je bila rojena v Grazu v Avstriji in je že kot otrok dospela s starši v Avstralijo.

Tem trem porokam naj dodam še eno, ki je bila dne 11. marca. Pred oltar cerkve sv. Petra in Pavla v Geelongu sta stopila **Euro Ferfoglia** in **Nada Valentičič** ter sta si obljubila večno zvestobo. Oba sta že tukaj rojena in Nadica spada med moje krščence prvega avstralskega leta.

Vsem parom naše čestitke in obilo božjega blagoslova!

● Krstna voda pa je občila ta mesec sledeče malčke: 18. marca so iz Pascoe Vale prinesli **Karen Louise**, novo članico družine Stanka **Hartmana** in Vere r. Bodnarčuk. — Na veliko soboto (26. marca) zvečer smo med obredi krstili **Stanko Natalijo**, ki je razveselila družino Fri-

derika **Kranerja** in Marije r. Horvat, Bundoora. — Na nedeljo 2. aprila je pri krstnem kamnu zajokala **Sonja**, hčerka Stojana **Žele** in Eme r. Paravan, Vermont South. — **Shane Eugen** je ime sinku, ki sta ga h krstu prinesla dne 8. aprila iz Keilorja James Rado **Korošec** in Monika Amalie r. Schneider. — V Geelongu (Holy Family) pa je bil krst naslednji dan, 9 aprila: naša družina iz Bell Post Hilla, Martin **Crtalič** in Olga r. Une-
tič, sta dobila **Silvestra Mihaela**.

Vsem družinam obilo sreče z malčki!

● Na zadnji dan melbournske Moombe, ponedeljek 6. marca, je bil v Flinders Parku ob Yarrri "Community Education Fair", pri katerem je sodelovala tudi naša Baragova knjižnica. Prvič se je izkazala med ostalimi knjižnicami in kot etnična ustanova nekatere udeležence posebno pritegnila. Naši glavni knjižničarki gospe Mariji Oppelt je bila ta dan v pomoč tudi gospa Olga Bogovič.

● Občina Kew bo priredila od 21. aprila do 30. aprila "Community Festival" in želi pritegniti k sodelovanju vse različne skupine svojega okraja. Naši mladinci bodo nastopili z narodnimi plesi in petjem na večeru podeljevanja državljanstva 24. aprila. Ne dvomimo, da se bodo dobro odrezali.

● V zadnji številki smo melbournske bralce razveselili s svežo novico glede bančnega posojila za nakup sosednjega zemljišča. Vse kaže, da bo prav te dni po desetem aprilu šel na papir še zadnji potreben podpis. Ves potek nakupa in prenosa lastnine je bil v rokah advokata dr. Franca Mihelčiča, ki nam je brezplačno priskočil na pomoč in se mu versko središče za vse usluge iskreno zahvaljuje.

Naš naslednji korak bo organizirati pripravljalni odbor za bodoči Dom počitka in se dodobra razgovoriti, kako naj zadeva steče. Melbournski rojaki boste kmalu prejeli obljubljeni pismo, ki vas bo podrobneje seznanilo o vsem. Računamo na Vaše razumevanje in vneto sodelovanje, pa tudi potrpljenje, saj čas tako hiti. Vsi načrti so vredni poštenega premisleka in prenegljenost ni nikoli dobra.

Vsekakor: začetek je tu in Bogu bodimo hvaležni, da nam je dal tako lepo priliko za nakup sosednjega zemljišča. Ko sem po njem spraševal pred trinajstimi leti, predno sem za sestre kupil današnji Slomškov dom, lastnik o prodaji ni hotel niti slišati. Čas je dozorel in prinesel svoje. Morda z vsem tem tudi kaj skrbi in glavobola, pa nič ne de. Precej ram skupaj nas je — bomo že z božjo pomočjo nosili težo!

● Večerno mašo bomo imeli v maju na ponedeljek 1. maja (praznik sv. Jožefa Delavca), na četrtek 4. maja (zapovedan praznik Vnebohod Gospodov), na-

Melbournskim rojakom je na uslugo
ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT
18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159
Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

slednji dan (prvi petek, 5. maja). Z vsemi večernimi mašami bomo združili tudi šmarnice, dočim bomo ostale večere s šmarnično pobožnostjo sproti oznanjali. Tudi majske nedeljske maše bodo v duhu slovenskih šmarnic.

● Glavna pošta v Melbournu (G.P.O.) nas včasih kliče na pomoč ob razni pošti iz matične ali zamejske Slovenije, ki nima točnega naslova, ali pa se je na dolgi poti izgubil ovoj. Tako je obtičala brez ovoja in naslovljenca lepo izdelana diploma na pergamentu, s slovenskim in italijanskim besedilom ter številnimi podpisi. Slovenski tekst se glasi: "SV. KRIŽ 1927-1977. Ob petdesetletnici našega življenja smo se zbrali na veseljem banketu spominjajoči se skupne preteklosti. 29-5-1977."

Je kdo rojakov primorskega zamejstva morda dobil sporočilo, da bo diplomu dobil, pa jo že dolge mesece čaka zaman? Je imel kdo kaj več s Sv. Križem? Naj nam sporoči — pri nas ga čaka ta nenaslovljeni spominek s podpisi starih znancev.

Oddelek Baragove knjižnice
na "Community Education Fair"

Ob melbournski konferenci

V velikem avstralskem mestu Melbourne se je v nedeljo, 19. februarja, končala mednarodna konferenca o urejevanju rojstev in naravnem načrtovanju družine po posebnem načinu določanja ovulacije. Konferenco je sklicala Svetovna organizacija za Billingsovo metodo.

(Dr. John Billings je zdravnik v Melbourne, član raznih raziskovalnih združenj za fiziko in zdravstvo. Izpolnil je posebno metodo za določanje rodovitnih in nerodovitnih dni v ženskem mesečnem ciklusu in kot ugleden zdravnik podprl načela za naravno urejevanje rojstev, kakor jih je razglasila okrožnica Pavla VI. "Humanae vitae" pred desetimi leti. Papež ga je odlikoval z redom sv. Gregorija Velikega.)

Papež Pavel VI. je udeležencem konference v Melbourne poslal po kardinalu Villotu posebno pismo, ki zasluži našo posebno pozornost. Papež pohvali delo tega svetovnega združenja in spodbuja nadaljnje raziskovalno delo. "Ob vsaki priložnosti je treba odkrivati takšne rešitve urejevanja rojstev, ki jih bo navdihovala vera in prav usmerjena pamet. Takšna raziskovanja naj bi konec koncev bila v korist posameznim zakonskim parom, posebej krščanskim zakoncem, ki se trudijo pošteno spolnjevati svoje dolžnosti in se zavedajo poklicanosti za življenje v čim popolnejši zakonski ljubezni."

Po teh besedah bi se zdelo, da so samo katoliški zakonci poklicani živeti po načelih, ki jih je postavila okrožnica "Humanae vitae", da so torej zahteve po naravnem urejevanju rojstev namenjene samo eliti. Kar pa je za elito, je praktično neporabno za večino. Papež čuti ta skriti ugovor kritikov njegove okrožnice o posredovanju življenja, zato nadaljuje z ugotovitvijo, da so ti visoki ideali v skladu s človeško naravo. Zato bodo izsledki raziskovalcev naravnega načina urejevanja rojstev koristili tudi nekatoliškim zakoncem, ki želijo svoje življenje uskladiti "z najvišjimi ideali človeške narave". Ko se Cerkev zavzema in podpira iskanja naravnih rešitev pri urejevanju rojstev, je prepričana, da dela "za celovito rast človečnosti v sedanjem svetu".

Nobena okrožnica sedanjega vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve ni doživela toliko kritike in naletela na takšen odpor kakor okrožnica "Humanae vitae" iz leta 1968. Po desetih letih Pavel VI. ne odstopa od načel za posredovanje človeškega življenja, kakor jih je

v njej zapisal. Na raznih mednarodnih srečanjih v letu žene (1975) in na simpozijih o naraščanju zemeljskih prebivalcev so jih odposlanci apostolskega sedeža dosledno poudarjali, tudi papež sam jih je prav v zadnjih časih znova potrdil. Sedanji papež ni človek, ki bi bil gluh za kritike znotraj in zunaj Cerkve, posebno pozorno pa posluša odgovorne državnike, ki so mu prav zaradi velike revščine v svetu prigovarjali, naj bi spremenil svoje negativno stališče do umetnega urejevanja rojstev. Toda vsi ti mu niso povedali ničesar tako prepričljivega, da bi moral načela iz okrožnice "Humanae vitae" spremeniti. Zato papež še naprej vztraja pri tem, kar je zapisal pred desetimi leti.

Razumevanje za težave zakoncev pa je v pismu večje kakor v okrožnici. Papež izrečno priznava, da krščanska vera prav od zakoncev dostikrat zahteva velike žrtve, in razume, da tedaj marsikdo odpove. Toda tu ni konca in ga ne sme biti. Zdravniki naj priskočijo na pomoč! Svoje raziskovalno delo o naravnih načinih urejevanja rojstev naj uskladijo in naj se ne strašijo prigovorov ne z leve ne z desne. Razmere za takšno raziskovalno delo so danes ugodnejše kakor pred desetimi leti, zakaj "zdravniki in zdravstveno osebje se vedno bolj vračajo k tistim metodam, ki bolj ustrezajo delovanju narave in pri mladini opažamo težnjo po naravnem življenjskem slogu."

S papežem smo lahko tudi mi prepričani, da je mogoče odkriti takšne načine za naravno urejevanje rojstev, ki bi bili porabni za večino, še več: za vse ljudi dobre volje. Kar je naravno, najbolj ustreza človekovemu dostojanstvu!

Tako se glasi članek oz. komentar ob melbournski konferenci za naravno urejevanje rojstev, ki je izšel pod naslovom "Neporabno za večino?" v ljubljanski DRUŽINI (dne 26. februarja 1978). Zanimivo, da je bila tako važna mednarodna konferenca v našem tukajšnjem časopisju komaj omenjena, četudi je bila na avstralskih tleh ter pod vodstvom avstralskega doktorja in pobudnika naravne metode urejevanja rojstev. Kongresu so posvetili poleg svetovnih časopisov in revij več pozornosti in naši verski listi ter osvetlili njegov pomen. Predavanj in zborovanj, ki so trajala od 10. do 19. februarja, se je udeleževalo skoraj 500 Avstralcev ter 230 delegatov iz petdesetih različnih dežel. Okrog 180 udeležencev je po končani konferenci nadaljevalo še s posebnim tečajem o istem predmetu v Mannixovem kolegiju Monash univerze (od 20. februarja do 3. marca). Ze vse to dokazuje, da je konferenca žela svetovno zanimanje in njen vpliv v svetu ne bo izostal. Razveselilo nas je, da se jo je spomnila tudi DRUŽINA.

Ko je pred desetimi leti izšla papeška okrožnica in odločno priznala naravno urejevanje rojstev kot edino dovoljeno, se je proti njej obrnil tudi marsikateri "progresivni" katoličan. Saj se je nekaj let prej raznim sredstvom proti spočetju pridružila še pilula, ki se je z vsdo propagando in hvalnicami od leve in desne zdela

modernemu svetu tako ugodna splošna rešitev. Cerkev naj bi razumela naš čas in naj bi se je ne dotaknila s svojo prepovedjo, so kričali. Vpitje o prehudem naraščanju svetovnega prebivalstva je bil novi izgovor za njeno uporabo in obenem nova potrditev, kako napak in "starokopitno" gleda Cerkev ob reševanju svetovnih problemov. Zanimivo: komaj deset let je vzelo, pa se mnogi zdravniki, ki so svoj čas zagovarjali pilulo, vračajo k naravnemu urejanju spočetja ter s tem

vraj molč priznavajo modrost Cerkve. Pa tudi glasnih med njimi ne manjka. Razne posledice nenaravnega načrtovanja spočetja so že danes v marsičem očitne, še težje pa so in bodo posledice uzakonjenja splava, kjer koli so oblasti tudi v tem popustile. Do veljave prihaja stara ljudska modrost, da se "narava sama vedno najhuje maščuje" . . . Prepričan sem, da bo bodočnost še jasnejše pokazala, kdo ima prav.

A.

Tudi pod Martuljkovo skupino je skopnel sneg . . .

Ruski disidenti

KDO na Zahodu ne pozna imen, kot so: Aleksander Solženicin, Andrej Saharov, Viktor Nekrasov, Andrej Sinjavski (psevdonom Terz) in drugi? To so najvidnejši ruski disidenti, ki s svojimi knjigami, poslanicami in izjavami vzmernirajo oblastnike v Sovjetski zvezi. Stari so od 50 do 60 let, vsi so se torej rodili in odrasli v komunistični družbi. Razen Saharova žive vsi na svobodnem Zahodu, katerega nenehno svarijo pred nevarnostjo rdečega totalitarizma, ki so ga občutili na lastni koži.

Lansko pomlad je imel Sinjavski vrsto nastopov tudi v Italiji. Kjer je bil napovedan, povsod se je zbrala množica ljudstva, da bi slišala avtentičnega svobodoljuba in pričevalca stvarnosti v Sovjetski zvezi. Dne 7. aprila 1977 je prišel v Trst in spregovoril v največji tržaški dvorani Avditoriju o sebi in svojih skušnjah.

Povedal je, kako je boljševiška partija po letu 1945 posegla na vsa področja umetnosti in kako so se svobodoljubi zatekli v "samozaložništvo" (Samizdat). Začeli so naskrivaj, tj. ilegalno, pošiljati med ljudi najrazličnejše knjige, celo pridige, in doživeli uspeh; zlasti mladina jih je sprejela. Za povezavo med nasprotniki rdečega režima je začela izhajati "Kronika tekočih dogodkov", ki je objavljala gola dejstva brez kakih političnih komentarjev. Sledili so pevci, ki so svoja

besedila registrirali na magnetofonske trakove. Te opozicionalne pesmi ("pesmi resnice") so zelo priljubljene. Oblast je br z moči pred njimi. Kdo tudi bi ob poplavi kaset mogel vse kontrolirati? Uradni volji in vladnim smernicam so se dalje uprli slikarji, ki so se naveličali večnega ponavljanja. Na meji policija najbolj išče rokopise ruskih pisateljev, da ne bi prišli na Zahod, kakor je po ruskih knjigah, natisnjenih na svobodnem Zahodu, v Rusiji silna žeja.

Sinjavskemu je ZSSR vojaško in politično najmočnejša država na svetu. Zakaj torej tako dosledno in neizprosno duši svobodnega duha? Zato, pravi Sinjavski, ker je ta država ena sama ogromna Cerkev, samo brez Boga: veruje samo v ta svet, ki ga — seveda zaman — hoče za vsako ceno spremeniti v paradiž.

"Zakaj ste bili v Sovjetski zvezi levičar, zdaj ste pa desničar?" je nekdo nazvočih, očitno partijec, vprašal Sinjavskega. Ta pa je odgovoril učinkovito in po resnici:

"Disidenti so levica, a boljševizem je čista desnica, ker se oklepa oblasti in je ne mara za nič na svetu izpustiti. Jaz sem zmeraj levičar, to se pravi, iskalec boljšega, svobodnejšega, pravičnejšega sveta. Levičarji Zahoda pa so nam ruskim desidentom desnica, saj se — presiti svobode in materialnih dobrin — navdušujejo za komunizem."

V. B.

Slovenci v Sydneyu so se močno trudili, da se slovenščina uvede kot srednješolski predmet. Uspeli so in letos se je pričelo tudi v Sydneyu s poučevanjem ob sobotah. Dva razreda imajo v Banckstownu in enega v Ashfieldu. Če bo zanimanje za pouk slovenskega jezika še večje, se bo mogel začeti pouk tudi v tretjem srednješolskem središču.

N.S.W. je v glavnem prevzel dose-danji sistem sobotnih šol, ki ga je vpeljala Viktorija. Temu zgledu bodo zelo verjetno sledile ostale zvezne države kot sta Južna Avstralija in Tasmanija.

V N.S.W. so do sedaj lahko opravljali izpite za HSC (High School Certificate) samo iz desetih jezikov. Po novem pa bo maturitetni predmet lahko tudi vsak izmed novovpeljanih jezikov kot so: češki, hrvaški, latvijski, litvanski, ukrajinski, srbski, slovaški in slovenski. Enako bodo vpe-ljani tudi drugi "community" jeziki kot bolgarščina, makedonščina in ostali, če bo le dovolj zanimanja.

V Viktoriji je slovenščina že drugo leto srednješolski predmet. Pouk je na treh srednješolskih središčih in na treh stopnjah. Vseh razredov je šest. Število študentov je približno enako kot lansko leto. Čisto naravno je, da jih ob koncu šolskega leta nekaj odpade, nekaj novih začne. Uspeh je vsekakor za nas vse zelo zadovoljiv.

Je pa pomembna razlika med šolskim sistemom ostalih zveznih držav in Viktorije, ki hoče z načrtno reorganizacijo preiti na nov sistem srednješolstva. HSC v dosedanjih obliki bo v Viktoriji odpravljen. Je samo vprašanje časa — sedaj so ga ponovno podaljšali za eno leto. Maturi enakovredno ocenjevanje bo po viktorijskih šolah pod novo ustanovo VISE. To bo nedvomno velik napredek in reorganizacija v veliko korist za novonaseljence. Na dosedanjem triurnem izpitu so se otroci emigrantov težje znašli, kot pa domačini. Novo ocenjevanje bo brez dvoma mnogo bolj nepristransko merilo študentovega znanja.

POTA BOŽJA

Edini človek, ki mu je še ostal, je bil Vladimir Strniša. Kot iskren prijatelj ga ni mogel zapustiti. Ko ga je gledal tako zanemarjenega, se mu je v srce smilil, a pomagati mu ni mogel. Janko je sicer cenil njegovo prijateljsko zvestobo, a šel je svojo pot in vidno slabel.

Zgodilo se je, da Ahačiča več dni ni bilo na spregled. Vladimir ga je zaman iskal po lokalih in končno ga je našel v njegovem stanovanju, kamor se je navadno zapiral in nikogar več pustil v bližino.

Janko je ležal v postelji, bolan in zanemarjen, brez vsake postrežbe. Kar je imel, so bile cigarete: s kajenjem si je kvaril v sobi zrak — to edino, kar bi mogel uživati brezplačno.

Prvo, kar je moral storiti Strniša ob vstopu v zakajeno sobo, je odprl okno.

"Kako je s teboj, prijatelj?" ga je sočutno vprašal.

Janko je samo zamahnil s svojo tanko belo roko.

Strniša je pristavil stol in sedel k postelji. Janko je samo topo zrl v strop. Zdaj pa zdaj je votlo zakašljajal, segel pod vzglavje po robec in izpljunil krvav sluz.

Prijateljeve slutnje zadnjih tednov so postale očitno dejstvo: ne more biti drugo kot odprta tuberkuloza...

"Kdaj si nazadnje jedel?" je vprašal bolnika.

"Ni važno", mu je slabotno odgovoril.

"Se kaj potiš?"

"Zelo, zlasti ponoči".

"Se kaj preoblačiš?"

"Se nimam več v kaj..."

"Kako se počutiš, Janko?"

"Dobro, zelo dobro. Ležim in čakam, da me reši smrt..."

Strniša je vstal. Ganotje ga je premagalo, pa ga je bilo sram, da bi to opazil tudi bolnik. Stopil je oknu in ga zaprl. Obenem je v njegovem srcu dozorel sklep: pomagati mora Ahačiču zopet na noge.

Takoj je šel na delo: pospravil je po sobi, prestlal bolniku

posteljo, stopil po zdravnika, v bližnji restavraciji pa naročil za ves teden naprej obroke močne hrane. Seveda je Janko potreboval mnogo mnogo več.

Strniša je skušal dobiti za Janka pomoč pri Društvu gledaliških igralcev in pevcev. Prošnja je bila odbita s pripombo, da Ahačić že več let ni plačal svojih članskih prispevkov. Strniša je poravnal dolg in znova zaprosil. Nato je organiziral zbirko med gledališkimi igralci, ki so se na njegovo pobudo za bolnega Janka potegnili tudi pri opernem ravnateljstvu. Priredili so celo posebno predstavo, katere čisti dobiček je bil namenjen bolnemu pevcu. Po nasvetu zdravnika je bilo zanj nujno zdravljenje v zdravilišču, zato je Društvo igralcev vložilo prošnjo pri upravi zdravilišča za tuberkulozne bolnike na Golniku, da bi sprejelo v oskrbo opernega pevca Janka Ahačića.

Teža vsega dela je slonela na Strniši. Koliko potov, prošnja in tekanja! A vse to ni bilo brez uspeha. Zbranega je bilo kar precej denarja, s katerim je skrbel za bolnega prijatelja, ki je zdaj že znal ceniti skrb in trud ter se mu hvaležno zahvaljeval.

Strniša je organiziral tudi redne obiske gledaliških prijateljev. Prinašali so mu razne priboljške, pa tudi sveže cvetje. Vsekakor so mu dali čutiti, da ni pozabljen in sam.

Končno je prišel odgovor zdravilišča na Golniku. Bolniška uprava je bila za enkrat pripravljena sprejeti Ahačića na polletno zdravljenje v oddelku prvega razreda. Zdravljenje naj bi se pričelo z novim letom.

Tako najdemo prav danes, na praznik novega leta, Ahačića v spremstvu Strniša na poti proti Golniku.

Našla sta prazen oddelek v vozu drugega razreda. Komaj sta si vse dobro uredila, je vlak že sopihajoč potegnil proti Gorenjskemu kolodvoru. Tudi tu je vstopilo precej potnikov.

Že proti Mednemu se je megla zredčila, nebo je postalo svetlejšje in končno se je pokazalo sonce. Pričela se je Gorenjska: raj pod planinami, dežela sonca in čistega zraka.

V Kranju sta prestopila na tržičana. Oba vlaka sta skoraj istočasno odpeljala s kranjskega kolodvora. Nekaj časa sta vozila vstric, kmalu pa je prvi zavil nekoliko levo pod Sv. Joštom, tržičan pa naravnost preko visoko obokanega mostu nad Savo.

Pol ure kasneje se je vlak ustavil v Križah. Poleg Tržiča, kjer se proga konča, so bile Križe najpomembnejši kraj med Kranjem in Tržičem. Križe so bile namreč izhodna postaja za izlete na Kriško goro, pa tudi skupno postajališče za občino Križe ter onstran Tržiške Bistrice ležečo občino Kovor. Največjega pomena pa je bila postaja za Golnik, zdravilišče tuberkuloznih bolnikov. Dnevno so v Križah vstopali na vlak in izstopali številni bolniki ter obiskovalci zdravilišča.

Kot da bi hotela železniška uprava ves promet kriške postaje ovirati in kraju nasprotovati: Križe niso imele postajnega poslopja. Potniki in bolniki so morali čakati na vlak kar zunaj

BERNARDOVEMU TISKOVNEMU SKLADU:

\$32.— Stana Lovkovič; \$20.— N.N., Niko Krajc; \$18.— Jože Pečar; \$13.— Alojz Cehel; \$12.— Ivanka Bon, N.N.; \$11.— Gabrijel Blažević; \$10.— N.N.; \$8.— N.N.; \$7.— Anica Dominko; \$6.— Julka Plesničar, N.N., Mila Vadnjal, Ivan Prpič, N.N., Ivan Paušič, Roman Zrim, Ivan Umek, Anton Žužek; \$5.— N.N., Anton Bogovič, Eligij Šerek, N.N.; \$4.— Justina Hinrichsen, N.N.; \$3.— Anica Pegan, Ivana Berginc, Rezika Smolich; \$2.— Milan Jocič, Ignac Kalister, Anton Skok, Vlasta Klemenčič, Anton Pasič, Ivanka Domajnko, N.N., Viktor Ferfolja, Dušan Vran, Francka Kotnik, Roža Franco, Štefka Kanja, Frančiška Smrdel, Ivanka Perko, N.N., Alojz Mikolič, Herman Šarkan, Anton Muha, Slavko Hrast, Drago Grlj, Maks Furlan, Alojz Titan, Ivanka Žabkar, Jože Horvat, N.N., Anton Šajn; — \$1.— Justina Costa, Marija Poljanec, F. A. Jelerčič, Albina Zitterschlager, Ivan Damiš, Slavko Štrukelj, Anton Mršnik, Matija Štukelj, Anton Iskra, Jože Jaksetič, Ivanka Batagely, Milka Tomažič, Jože Bole, Ema Kowalski, Anton Kociper, Justa Glajnarič, Slavko Gorjup, Mirko Cizerle, Alojzija Ferbežar, Frances Persico, Milka Kregar, Pavel Vatovec, Peter Slana; \$0.55 Alojz Jakofčič; \$0.50 Marija Oražem.

NASIM MISIJONARJEM, TOGO, AFRIKA:

\$30.— C. Un.; \$20.— Julka Mrčun, Marija Posavac (za gobavce), A.V., J. Marinč, N.N.; \$12.— Družina I. Cvetko (za lačne); \$10.— Družina A. Bavdek, D. F. Vadnjal, Druž. Anton Valher (za lačne), Druž. Ivan Žele (za lačne), Darko in Mil-

ka Stanič; \$6.— Božo Štiberc; \$5.— N.N., Anton Bogovič; \$4.— Anton Šajn (za lačne), Herman Sarkan; \$3.— Družina Smolich (za lačne), Druž. Viktor Nanut; \$2.— Viktor Ferfolja, Majda Pantelič, Adolf Virant (za lačne); \$1.— Marija Peršič (za lačne), Rajko Jager (za lačne).

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

* * *

Žal mi je, da ste zaradi nepredvidene sydneyseke pošne stavke prejeli naročniki v N.S.W in Queenslandu marčno številko MISLI šele po veliki noči. Ni bila krivda uredništva ali tiskarne. Bom pa skušal že zaradi počasne pošte urediti s tiskarno, da bi MISLI izhajale vsaj kak teden preje. Upam, da bom s tem gotovo zadovoljil zlasti oddaljene naročnike. — Ur.

Pomlad je zopet
vrnila štoklje
na prekmurske dimnike . . .

na cesti pred tiri, izpostavljeni vsem vremenskim prilikam in neprilikam štirih letnih časov. Vozne listke so prodajali pri okencu gostilne, ki je stala onstran glavne ceste nasproti postaje. "Pri Jaku" se ji je reklo in mnogi potniki so se je poslužili za čakalnico. Da je bilo gostilničarju to kar po volji, je razumljivo.

Ko sta Janko Ahačič in Vladimir Strniša stopila iz železniškega voza, se jima je nudila krasna zimska idila: pokrajina v mehkem belem oblaku. V daljavi pred njima je bila Košuta, desno Kriška gora, pod njo vas Križe. Na nasprotni strani je ždela vas Kovor, nato pa Dobrča, prav tako odeta v belino. Nad Storžičem se je lesketalo sonce. Njegovi žarki so zlatili in srebrili zimsko pokrajino, kot bi bila odeta s samimi biseri, ki so prostemu očesu jemali vid.

Na cesti je čakal avtobus, ki je vozil na Golnik. Strniša je počasi spravil na udoben sedež Janka, nato je poskrbel še za prtljago. Prijazni prevoznik Tos mu je pomagal.

Avtobus se je skoraj napolnil. Motor je zaropotal in vozilo se je dostojanstveno zazibalo preko železniškega tira proti Križam. Od postaje do vasi je bila pot ravna in kratka. Vozili so mimo cerkve in novega prosvetnega doma. Pri župnišču napravi cesta oster ovinek skozi naselje Snakovo, nato se prične močno dvigati. Klancem se pridružijo še ovinki. Avtobus je vozil počasi in motor je delal močnejše, da je zmogel napor. Na vrhu je bil krasen razgled proti Kranju, ki je čepel na skali tam daleč v ozadju.

Nato je vozilo kar zdrčalo skozi vas Senično, naslednji trenutek pa je bilo že pod Golnikom. S ceste ni videti zdravilišča, zato pa je potnik, ki prvič obišče kraj, kar presenečen: avtobus z glavne ceste nenadoma zavije in po nekaj ovinkih se mu hipoma prikažejo zdraviliški vrtovi in nasadi, v ozadju pa velikanško belo poslopje. Pot postane še bolj strma. Še nekaj velikih ovinkov in vozilo se ustavi pred glavnim vhodom.

Potniki so avtobus hitro izpraznili. Ahačič in Strniša sta čakala do zadnjega: prišla sta na cilj potovanja in se jima ni mudilo nikamor.

Končno sta s prtljago stala pred vhodom. Janko se je nekam grenko oziral na desno, kjer je bil dohod na dvorišče zaprt z redkimi špiralastimi vrati in si mogel videti prve bolnike, ki so se kljub mrazu sprehajali po dvorišču.

Pred vrati poslopja je stal vratar s temnomodro kapo z zlatim napisom: Zdravilišče Golnik .

"Sprejemni urad, prosim," je pojasnil Strniša.

"Kar tule notri, gospoda," je vratar vljudno odprl in pokazal dalje: "Prva vrata naravnost vodijo v čakalnico."

(Dalje prihodnjič)

Misli, April 1978

“UNIČENJE IN SMRT”

Med tiskovno pošiljko iz Ljubljane mi je sestra poslala tudi nekaj številk revije “Jana”. V eni sem našla članek ‘Vrag naj vzame takle raj’, ki ga prilagam. Po mojem je zelo krivičen. Morda bi v MISLIH osvetlili zadevo in zlasti odgovorili očitku, da je križ prinesel ‘propad, uničenje in smrt’. . . .’ (N.N., Sydney)

DA BODO tudi ostali bralci na jasnem: članek v “Jani” je potopis s Havajev in Tahitija ter drugih polinezijskih otokov. Je kaj zanimivo pisan, ima pa tudi posplošene očitke, ki žalijo vernega bralca. Tale odstavek prav gotovo: “. . . Namesto da bi Polinezijci prve misijonarje spekli in pojedli, kot so to storili na Novih Hebridih, so jih sprejeli s svojo najlepšo lastnostjo, gostoljubnostjo. Misijonarji so bronaste lepoticke oblekli v toge halje in zatirali svobodno spolno življenje. Križ je prinesel propad, uničenje in smrt. . . .”

Zanimivo, da v eni zadnjih številk ljubljanske DRUŽINE pod rubriko “Pogovarjamo se” neki K.K. prinaša isto vprašanje. Dobil je dober odgovor, ki bo brez dvoma dobrodošel tudi Vam in bo vsem bralcem osvetlil zadevo. Takole se glasi:

Očitki v odstavku, ki ga navajate, so tako krivični za delo misijonarjev v Tretjem svetu, da bo vsak vsaj malo razgledan človek opazil pretiravanje in hudo posploševanje. Pa tudi sicer se zdi, da je potopisec gledal tihomorske otoke z nekoliko romantičnimi očmi. Prišel je iz “asfaltne džungle” ameriških velemest in je pričakoval, da bo našel tam nedotaknjeno naravo. Prodor civilizacije (pustimo ob strani vprašanje, ali je to dobro ali ne) v te dele sveta je ocenil kot podiranje iluzij o zemeljskem raju. Vsega tega so bili seveda “krivi” misijonarji, ki so prišli na ta otočja takoj za odkritelji in prvimi kolonizatorji.

Tahiti je največji otok v skupini Družbenih otokov v Polineziji. Meri nekaj nad tisoč kvadratnih kilometrov in ima okrog 50 tisoč prebivalcev, večinoma domačinov in Francozov. Otok je namreč francoska kolonija od leta 1843.

Najbrž bi zahtevalo podrobnejšo zgodovinsko študijo, če bi hoteli oceniti delo misijonarjev na Tahiti in na širšem območju Polinezije. Dejstvo je, da so prišli tja oznanjat krščanstvo. Morda so bili v začetku med njimi tudi taki, ki so v gorečnosti in skrbi za moralo kakšno “bronasto lepoticke oblekli v toge halje”, toda zaradi tega najbrž še ni treba obžalovati, da jih domačini niso spekli in pojedli. Tudi najbrž ne gre razpravljati o “zatiranju svobodnega spolnega življenja”. Krščanski pogled na spolnost je morda do-

življal razvoj in ga še doživlja, osnovna merila pa so ostala. Splošnega “mešanja” krščanstvo ni nikoli dovoljevalo. Tako nekaj kakor tudi danes je po krščanskem pogledu na svet spolnost mogoče uresničiti le v okviru urejenega zakona. Če so krščanski misijonarji Polinezijce spreobračali v krščanstvo, so jim seveda skušali vcepiti tudi ta moralna pravila. Da “svobodno spolno življenje” v najširšem pomenu besede ni nobena vrednota, pa so si danes na jasnem vsi, ki hočejo mladega človeka vzgojiti v prebujenega in pokončnega prebivalca te naše Zemlje. Pri tem se krščanski in drugi “moralisti” v bistvu ne razlikujejo mnogo.

Popolnoma odveč je odgovarjati tudi na trditve, da je križ prinesel “propad, uničenje in smrt”. Bežen pogled v eno ali drugo knjigo svetovne zgodovine, ki je objektivno napisana, bo dokazala ravno nasprotno. Ne tajimo, da so bili tudi med misijonarji ljudje, ki so morda imeli pred očmi ob oznanjevalnem poslanstvu še službo svoji (kolonialni) domovini, ki so hoteli v nove dežele prinesiti zahodnoevropsko kulturo. Res, toda velika večina med njimi se je do izničenja žrtvovala za ljudi, med katerimi so živeli. Spomnimo se p. Damijana, ki je umrl med gobavci prav blizu področja, ki ga je obiskal “Janin” potopisec. Pa naši junaki Baraga, Knoblar, Podržaj, Sedej, Erlich in tisoči drugih? Če bi tudi ti nosili s seboj smrt, potem jih najbrž ne bi danes, v prebujenem in osvobojenem 20. stoletju, predlagali za čast oltarja. Tudi materi Tereziji iz Kalkute bi ne mogel nihče očitati, da ne rešuje življenj. In če bi držalo tisto o “uničenju in smrti”, bi morali nemudoma poklicati domov vse tiste skupine naših misijonarjev, ki po vseh celinah oznanjajo evangelij, hkrati pa požrtvovalno pomagajo ljudem pri čisto praktičnih stvareh, ki zadevajo njihovo vsakdanje življenje ter napredek.

Naj bo naše prepričanje takšno ali drugačno, trditve, da krščanstvo prinaša “uničenje in smrt”, se ne bi smel znebiti nihče.

Tako odgovor na isto vprašanje v DRUŽINI, ki mu ni treba prav ničesar dodati.

P. BAZILIJ

RADIJSKA ODDAJA ZA TASMANSKE SLOVENCE

Radio postaja 7 CAE-FM v Hobartu je v svoj spored uvedla MULTI-CULTURAL RADIO. Med drugimi narodnostmi so v začetku tega leta dobili tudi Slovenci četrte ure na teden, ob sobotah dopoldne. S 6. aprilom pa traja slovenska oddaja pol ure, svoj čas pa ima vsak četrtek ob 7.30 zvečer.

Tasmansko slovensko oddajo dobite na 92.1 MHz valovne dolžine. Nekateri tamkajšnji rojaki so si morali nabaviti nove radijske sprejemnike, ki imajo na skali tudi FM (v Evropi UKV). Dobra antena lahko precej izboljša sprejem, zlasti po globokih dolinah, teh pa v okolici Hobarta ravno ne manjka.

Slovensko oddajo vodi gđc. Dragica Pečnik.

Z VSEM VETROV

UREDNIKOM "NOVOSTI" se je zdelo dovolj važno, da so 27. februarja objavili na prvi strani in z večjimi črkami kot pa je naslov časopisa: **JA NISAM JUGOSLOVEN**. Članek daje priznanje našemu senatorju Lajovicu ("... postao je važna i ugledna ličnost..."), obenem pa je strašno razočaran nad njegovo nedavno izjavo: "**Ja nisam Jugosloven — ja sam Slovenac!**" Res strašen "zločin" je poudariti svojo narodnost namesto bivšega državljanstva. In da ta zločin zatajenega "jugoslovenstva" še bolj pade v oči, ves članek z naslovom vred spači priimek senatorja v "Lajović".

Slovinci smo zavednosti rojaka-senatorja lahko samo veseli, saj bi z vsako drugačno izjavo zatajil svojo narodnost. Upamo samo, da bo glede narodnosti in državljanstva tudi drugim senatorjem ter raznim ministrom pojasnjeval razliko in pravilno pojmovanje. Razne izjave z najvišjih mest so včasih glede tega kaj krivične in neutemeljene. Vsaj ob senatorju-Slovincu naj bo Slovenec v Avstraliji priznan pod lastnim imenom!

ŠEST DNI so udeleženci mednarodnega srečanja na kinšaski teološki fakulteti v Afriki razpravljali o afriški teološki znanosti. Cerkev išče "afriško pristnost", da zakorenini krščanstvo še globlje v afriško omiko in ga poveže z afriško miselnostjo. Po nauku zadnjega koncila ima vsaka civilizacija svojo vrednost. Krščanstvo si mora prizadevati, da jo prepoji in razvije v njej vse dobre strani, v skladu z domačim mišljenjem in navadami.

Duh kolonizacije je v preteklih dobah prinesel v Afriko marsikaj novega, pri tem pa mnogo domačega

potisnil v ozadje. V navadah črncev so gledali belci pokvarjenost in nekulturo, pa zato namesto tega uvažali kulturne navade zahodne Evrope. Resnica je, da nerazvitost še ni nekultura in danes je pristnost primitivne afriške kulture predmet raziskovanja in občudovanja, tudi na duhovnem polju. Afriški človek živi v treh krogih: duhovno je tesno povezan s svojimi predniki, živi v družbi s sedaj živečimi, zraven pa misli na krog duhov, ki ga obdajajo. Ali niso v vsem tem elementi krščanske vere, ki tako lepo lahko služijo za temelj krščanstvu?

GROB SV. FRANČIŠKA v Assisiju so letos januarja odprli na posebno naročilo papeža Pavla VI. in izvršili uradno preiskavo svetnikovih ostankov. Komisija je ugotovila, da so relikvije nedotaknjene in v zadovoljivem stanju. Da bi jih ohranili še vnaprej, so izdelali posebno stekleno krsto, kjer so kosti spravili v brezračnem prostoru. To stekleno krsto so položili v stari bronasti sarkofag iz leta 1824. Vse skupaj so potem položili 3. marca nazaj v isti grob v kripti asiške bazilike, kjer so svetnikovi ostanki počivali skozi sedem stoletij.

Italijanska javnost je delo komisije spremljala s precejšnjim zanimanjem. Množice od blizu in daleč so se zgrnile okrog steklene krste, ki so jo za nekaj časa izpostavili v asiški baziliki, ponovni pokop pa je prenašala tudi televizija.

Preiskave so pokazale nekaj doslej neznanih zanimivih podatkov. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil sveti Frančišek majhne postave, visok največ 160 centimetrov. Po kosteh je mogoče sklepati, da je bil hudo bolan: najbrž je bolehal za jetiko.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK
Vam z veseljem nudi

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

Priporočam se Slovincem
vzhodnega dela velikega Melbournea
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., KNOXFIELD, 3180, VIC.
Telefon delavnice 231-5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 231-5757
ali pa doma — 232-4314

Rojak **VOJKO VOJK**

TUDI PAPEŽ je dal svojo nagrado za desete športne tekme italijanske mladine. Povedal je, da bi rad s tem počastil milijone mladih ljudi, ki se udeležujejo raznih športnih tekmovanj. Vesel je njihovega prizadevanja, saj jim je športno sodelovanje v telesno in duhovno korist, neštetim gledalcem pa v razvedrilo. Zdrav duh v zdravem telesu! Je staro geslo, ki pa ima tudi danes poino veljavo. Po današnji mladini more voditi k boljši, bolj pošten, solidarni in povezani jutrišnji družbi.

Papež je ob tej priliki spregovoril tudi o odgovornosti voditeljev športnih prireditev. Pri utrjevanju telesnih zmožnosti športne mladine naj imajo vedno pred očmi, da je treba v človeku razvijati tudi sile duha. Športne vaje morajo biti za mladino šola zvestobe, nadzorovanja samega sebe, pogumnega nastopa, vztrajnosti in tovariškega sodelovanja.

MSGR. JANEZ DR. ZAPLOTNIK je letos 10. januarja umrl v starostnem domu v Omahi, Nebraska, ZDA. Dočakal je lepo starost, saj je bil rojen 19. septembra 1883 v vasi Luže, blizu Šenčurja pri Kranju. V Ameriko je odšel kot študent leta 1902, končal bogoslovje v Minnesoti in bil posvečen v duhovnika, več let kasneje pa si je na washingtonski univerzi pridobil še doktorat iz cerkvenega prava. Kot duhovnik je služboval na raznih župnijah v Nebraski, nekaj let tudi kot župnik slovenske fare Rock Spring, Wyoming, vmes pa vršil celo vrsto odgovornih škofijskih služb.

Za nas Slovence si je pokojni monsignor pridobil neminljivih zaslug kot najplodnejši zgodovinar slovenskih misijonarjev Severne Amerike. Vse svoje življenje je vneto brskal po virih in neumorno pisal ter objavljaj. Njegove zasluge za študij našega oltarnega kandidata Friderika Baraga so tako velike, da ga je lani Baragova zveza izbrala za svojega moža leta — "Outstanding Man of the Year 1977", Slovenski-ameriški inštitut pa mu je prav tako lani za njegovo 95-letnico v zahvalo za njegov doprinos zgodovini podelil častno članstvo.

Pokojni Msgr. Zaplotnik je svoje še neobjavljene zgodovinske spise zapustil Slovensko-amerškemu inštitutu in bodo tako rešeni uničenja in pozabe. Prvega in morda najvažnejšega že pripravljajo za tisk: življenjepisa o Marku Antonu Kapusu, prvem znamenitem slovenskem misijonarju, raziskovalcu in vzgojitelju, ki je prišel v Ameriko pred skoraj tremi stoletji.

MATI TEREZIJA, svetovnoznana misijonarka in indijski "angel ubogih", je v marcu obiskala Jugoslavijo. Saj je albanskega rodu in rojena v Skopju. Prišla je z indijskim misijonarjem p. Gabričem na povabilo zagrebškega nadškofa, da bi se udeležila letošnjega zagrebškega misijona "Post 78", ter s svojim zgledom, besedo in molitvijo doprinesla svoje k uspehu. Ob tej priliki ji je hrvaška katoliška dobrodelna akcija "Lačni otrok" poklonila ambulantni avto (izdelek tovarne IMV v Novem mestu), s katerim bo m. Terezija prevažala gobavce in njih otroke. M. Terezija je izrazila upanje, da bi še to leto ustanovila med zagrebškimi ubožci prvo postojanko svoje družbe v Jugoslaviji.

V zagrebški semeniški dvorani je imela m. Terezija tudi tiskovno konferenco, na katero so bili povabljeni zastopniki RTV ter dnevnega in verskega tiska. Obžalovanja vredna je omemba, da se je odzval samo verski tisk.

VEČKRAT smo že omenjali, da je škof Giovanni Moretti, apostolski pronuncij v Tajski ter hkrati delegat v Laosu, Maleziji in Singapuru, pol Slovenca: je po materi slovenskega rodu. Po zadnjih vesteh je bil odpoklican z dosedanega mesta. Papež Pavel VI. ga je namreč imenoval za novega pronuncija v afriški republiki Sudan. Njegov sedež je Kartum ob Nilu, kjer je v prejšnjem stoletju zasadil križ naš rojak, afriški misijonar in sudanski apostolski vikar dr. Ignacij Knoblar.

Tudi Sv. Urban
pri Mariboru
diha pomlad . . .

Dragi Striček!

Tudi jaz sem se spravil k risanju nagradne slike in tu jo pošiljam. Mogoče boš pa le mene izbral.

Velikonočni prazniki so za nami in pirhe smo že skoraj vse pojedli. Zelo so bili dobri po štiridesetdnev- nem postu, pa tudi potica in druge dobrote. Sem mi- slil, da ne bo tako težko, ko me je mama vprašala, čemu se bom odpovedal za post. Takoj sem odgovoril, da se odpovem zelju in ričetu. Pa mi je rekla, da mo- ram izbrati nekaj takega, kar imam rad. Tako sem se odpovedal sladoledu. To pa je bilo kar težko zame in zadovoljen sem, da je post minil.

Za pirhe sem dobil dva dolarja, od katerih pošil- jam enega Tebi za lačne otroke. Pozdravljeni Striček in vsi bralci Kotička! — **Rajko Jager**, 10 let, Geelong, Vic.

Stričku se najprej zahvaljujem za prelepo darilce, ki sem ga dobil za barvanje božične slike. Zelo sem ga bil vesel. Božično darilo sem dobil tudi v šoli pri vero-

V februarju sem nekaj napisal o našem novem zdrav- niku **JOŽETU SMOLICHU**. Naj zdaj objavim še nje- govo sliko, katere prej nisem imel na razpolago. Le pogledjte ga, otroci: kar dve univerzitetni diplomi drži v rokah. Veliko truda in vztrajnosti je bilo treba, da jih je prejel.

UČENJAK

**TONČEK NAŠ GRE PRVIČ V SOLO,
VES PONOSEN JE, JUHU:
ZNA ŽE PRVE GLAVNE ČRKE,
ČRKE A E I O U.**

**PA GA VPRAŠA MODRA TETA:
"TONČEK, TONČEK, ALI ZNAŠ
TUDI KRIŽEK NAREDITI
IN MOLITI OČENAS?"**

**TEGA NE BI ZNAL NAŠ TONČEK?
HO, HO, HO, SAJ NI POGAN!
Z BABICO VESELO POJE,
MOLI PRIDNO PRAV VSAK DAN.**

**KOLIKO IMA NA ROKI
PRSTOV, TUDI DOBRO VE;
KOLIKO JE V HLAČKAH LUKENJ —
PST! — SE VEDETI NE SME.**

**KAJ POSTAL BO, KO BO VELIK?
PRAV GOTOVO UČENJAK,
ČE NE BO GA PREJ PREMOTIL
KAKŠEN MALOPRIDEN SPAK.**

MIRKO KUNČIČ

uku, zato mi Striček lahko verjame, da sem bil pri- den. In še to ti moram povedati, da se sedaj v aprilu pripravljam za prejem svete birme.

Danes sem dobil v **MISLIH** lepo velikonočno sliko in bom spet poskusil srečo z barvanjem.

Lepo pozdravljam vse Kotičkarje, Strička pa še prav posebno! — **Robert Šuber**, 11 let, Picton, N.S.W.

Dragi Striček, z mamino pomočjo ti hočem napisati nekaj vrstic. Moje ime je Mary. Bila sem vesela, ko sem zagledala velikonočno sliko v **MISLIH**. Takoj sem vzela v roke barvice in jo začela barvati. Moja sestra Suzy je barvala za božič in je dobila drugo nagrado. Bila je zelo vesela, ko je prejela sveto podobico.

Na cvetno nedeljo nama je botra Majcen dala buta- rico. Mama nama je povedala, kaj butarica pomeni. Ata pa jo je, ko smo jo prinesli domov, dal gor na podstrešje, da nas bo vse leto varovala.

Lepe pozdrave Tebi, dragi Striček, od **Mary Stoklas**, 11 let, Glenroy, Vic.

DRAGI KOTIČKARJI! Tudi tokrat ste bili pridni s slikanjem in me niste razočarali. Izbral sem kar tri najlepše, da bodo nagrajene. Kot za božič, se je s sliko postavil **Robert Šuber**, 11 let, Picton, N.S.W., za njim pa **Jenny Kalister**, 10 let, Kingsbury, Vic. Na tretje mesto je prišla **Katarina Persič**, 6 let, Geelong, Vic. Čestitamo jim! Ostali pa ne bodite žalostni — morda boste drugič imeli več sreče. — Striček.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

ORILLIA, Ont., CANADA — Kar ne morem verjeti, da je že nekaj mesecev od obiska Avstralije, kamor sem prišel po dolgih let kot bivši Melbournčan. Obiskal sem stare znance, pa videl tudi ves napredek za skupnost, ki me je razveselil. Poleg društvenih zemljišč imate lepo versko središče in z užitkom sem se udeleževal slovenskih maš, pa obenem obujal spomine na naše prve maše v Burnley . . .

Naj se preko MISLI iz srca zahvalim vsem prijateljem in znancem za gostoljubnost, ki sem jo ob svojem obisku užival. Ob srečanjih in razgovorih sem spoznal marsikaj. Vsem avstralskim rojakom želim, da bi ostali vedno zavedni in svobodni člani Slovenije v svetu. Bog Vas živi!

Kmalu po vrnitvi v Kanado sem srečal torontskega škofa za priseljence, nečaka pokojnega o. Bernarda, dr. Alojzija Ambrožiča. Izročil sem mu urednikove pozdrave in tudi on Vas vse prav lepo pozdravlja. — **Stanko Šajnovič.**

SYDNEY, N.S.W. — Zanima me, kaj pravite na slovensko stran tednika "Naše novine", kjer gospa Pavla Gruden piše tako "po domače", da res kar po domače smrdi . . . itd. . . — **N.N.**

Najbrž ste hoteli, da bi na dolgo in široko odgovoril v rubriki "Kaj pravite?" pa ste zastoj radovedni. Ne bo nič! Za slehernega Slovenca z vsaj malo čuta je slovenska stran, ki jo omenjate, navadna kulturna sramota. Za take "bisere", ki jim ni primerjave v našem tisku, se mi zdi škoda še teh nekaj vrstic omembe. — Urednik.

BRISBANE, QLD. — Prav je, da poročamo bralcem o izredno lepem in prazničnem dogodku, ko smo imeli brisbanski Slovenci slovesno otvoritev svojega "hriba" — slovenske zemlje. Čeprav je teden dni prej deževalo in še sedaj dežuje, smo bili za velikonočni ponedeljek uslišani z zelo lepim sončnim vremenom. Udeležba je bila odlična, ena najboljših od vseh naših dosedanjih prireditev.

Zemljišče je bilo udeležencem lepo predstavljeno in ozaljšano z okrasi v slovenskih barvah. V kratki dobi od nakupa smo res veliko napravili. Dokončano imamo veliko ognjišče z mizami (zdaj je dobilo tudi streho), zgrajeno je balinišče, pikniški prostor z mizami ter klopni in dobili smo že tudi vodovod. Zemljišče nam torej že lahko vsestransko služi.

Prav to je v svojem govoru poudaril predsednik Mirko Cuderman, razvil pomen lastne zemlje ter nam predočil dolžnosti do slovenske skupnosti. Poseben po-

udarek je dal besedam: složnost, spoštovanje drug drugega, tako politična kot verska neodvisnost. V imenu žena in mater pa je gospa Kristina Vujica zelo lepo opisala položaj slovenske žene v Brisbanu, ki je več kot četrt stoletja po tujih najetih dvoranah in njih kuhinjah pripravljala ter stregla slovenskemu občinstvu. Sedaj ima lastno ognjišče in seveda željo, da bo nadaljevala s postrežbo rojakom, ki naj se še močneje združijo okrog domačega ognjišča. Žela je velik aplavz. V imenu zaupnikov je g. Franc Penko pohvalil odbor in članstvo, da so tako složno izvedli nakup zemljišča in njega ureditev. Z iskrenimi in vzpodbudnimi besedami je najlepše dokazal, kaj je plemenito delo v korist skupnosti. Tudi on je bil nagrajen z odobravanjem.

Kot mladinec je s svojim lepo sestavljenim govorom spregovoril Marko Štavar in odkrito ter jedrnat predstavil možnosti, ki jih ima z zemljiščem naša mladina. Vse mladince in mladinke je pozval k složnemu sodelovanju; kar precej jih je prišlo k otvoritvi. Njegove mu pozivu v slovenščini in angleščini "V slogi je moč!" smo vsi navdušeno zaploskali.

V imenu športnikov in balinarjev je g. Franc Hrvat poudaril potrebo balinišča, kjer se bo razvijala v prijateljskem duhu ta panoga razvedrila. Ko se bodo brisbanski balinarji malo izpopolnili, bodo lahko povabili rojake drugih društev, da se pomerijo tudi v Brisbane. Kdo pri tem ne bi računal celo na to, da bo kakšen pokal le ostal v glavnem mestu Kraljičine dežele . . .

Po tem sporedu je p. Lovrenc, ki je za velikonočno mašo iz Sydneya prišel med nas, blagoslovil zemljo in jo izročil v božje varstvo. Vsi skupaj smo kot ena družina zmolili očenaš, potem pa iz srca zapeli "N'mau čez izaro . . ." Bilo je tako lepo in ganljivo, da je imel marsikdo oroselo oko. Celo rojak, ki se drugače ne udeležuje naše maše, je ves ganjen povedal: Zgodilo se je nekaj tako lepega . . .

Potem so nam mladi Pahorjevi zaigrali par poskoč-

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

nih domačih viž. Upam, da bodo že naprej pridno vadili z instrumenti, saj talenta ne morejo skriti. Na harmoniko nam je zaigral s svojim sinom Ivanom tudi Franc Lilek, s katerim so naši vneti pevci nadaljevali spored narodnih pesmi. Upamo, da bosta kakor Pahorjevi tudi Lileka vztrajala ter ju bomo na naših prireditvah še slišali.

Skoda, da zaradi razmočene zemlje nismo mogli imeti športnega tekmovanja, ki pa nam je zato obljubljen za prihodnjico. Saj bomo imeli zdaj gotovo pogostejša srečanja na našem hribu, kjer se v domači družbi vsak tako prijetno počuti. — **Poročevalka.**

CROYDON PARK, N.S.W. — Preko naših MISLI se želim iskreno zahvaliti sydneyjskim in vsem ostalim rojakom, ki so me podprli pri humanitarni akciji "LOVELY MOTHERHOOD QUEST". Posebno topla hvala tistim, ki so akcijo za pomoč slepi in gluhonem mladini razumeli in so mi poleg daru poslali tudi prijazna pisma. Žal pa imamo v svoji sredi tudi take, ki obljubijo, pa na obljubo v istem hipu tudi pozabijo. No, pa to še ni najslabše: najdejo se tudi hudobneži, ki umažejo vse, kar je lepega in plemenitega. Bog jim pomagaj! Zaradi slabe vesti gotovo ne spijo najbolj sladko.

Najprej bi se rada zahvalila melbournskemu Društvu sv. Eme in njegovi prijazni predsednici gđc. Franci Anžinovi, kakor tudi vsaki članici posebej. Pristrčna hvala za pomoč pri prodaji loterijskih listkov tudi naši s. Mirjam in otrokom Slomškove šole. Res ste se izka-

zali! Hvala, gospod Vanči Mavrič, Fredi Brežnik, gospa Marica Klakočar, Marica Tomažin (vsi iz Sydneya) ter pristrčna hvala gospe Antoniji Poklar iz Canberre in gospe Štemberger iz Maffre, Victoria.

Žal mi je, ker me pri akciji že nenehno preganja čas ter mi tako ni mogoče organizirati dobrodelnega piknika in plesa. Resnici na ljubo: slovenske organizacije v Sydneyu so pokazale bore malo zanimanja za tako akcijo. Slovenski klub Triglav n.pr. mi na pismo ni niti odgovoril.

No, vseeno verjamem v jutri, v tisti lepši jutri. Že zato, ker hočem imeti rada — bo lepše; ker hočem delati dobro — pa četudi mi, slabotni, često spodleti — da, bo lepše! Saj pravi modrost: Ni važno zmagati, važno je sodelovati! In vsi, ki imate dobro srce, ste z menoj pri dobrodelni akciji sodelovali. To pa je kar dosti v tem žalostnem času zavidanja, zlega, sovraštva in hudobije. Kam gremo, kam drvimo, ko lahko izberemo samo dve cesti: resnice in ljubezni, ali pa sovraštva in laži. Katero ste izbrali vi?

Vsem rojakom dobre volje širom Avstralije iskrene pozdrave! MISLIM pa vso srečo pri izhajanju in tudi pridobivanju novih naročnikov! — **Danica Petrič.**

ADELAIDE, S.A. — (Zaradi pomanjkanja prostora je tu le skromen izvleček iz daljšega pisma. Op ur.) ... Slovenski klub v Adelaidi je 24. februarja zvečer priredil v Slovenskem domu Zupančičevo proslavo, katere se je udeležilo okoli 200 rojakov. Z veliko reklamo so napovedovali, da bosta prisotna tudi predstavnik slovenskega političnega življenja: Drago Seliger je poleg predsednika Izseljenske matice tudi poslanec republiške skupščine, pesnik Ciril Zlobec pa je bil že pred leti član Centralnega komiteja KPS in je verjetno še danes. Iz propagandnega zvezka, ki ga slovenske oblasti razpošiljajo po svetu, je urednik slovenske oddaje našega etničnega radia pobral, da je Zlobec avtor 45 knjig. Zanimali bi me naslovi: njegovo ime sem dobil v Leksikonu iz leta 1972, kjer pa je vse njegovo delovanje opravljeno v eni in pol vrstici. — Kako se takle "nepovabljen" obisk politikov iz domovine sklada z "nepolitično linijo" našega kluba, mi je pa uganka ...

Sicer je g. Seliger ob pozdravu povedal, da sta pri-

Potrebuje TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE.

189 Boundary Road, 329 6144

MALVERN,

1382 High Street, 509 4720 in 509 2675

SPRINGVALE-DANDENONG,

505 Princes Highway, Noble Park. 546 7644

MENTONE.

3 Station Street. 93 2460

FRANKSTON,

232 Cranbourne Road, 781 2366

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

šla v Avstralijo na povabilo slovenskih društev, ni pa povedal, katerih. Med drugim je omenil, da je večina avstralskih Slovencev pobegnila iz domovine, pa si je s pridnostjo pridobila lepo imovino in jim more samo čestitati. Menim, da je s to izjavo poparil vse one, ki danes iz oportunističnih razlogov hlinijo svojo politično linijo, obenem pa v srcu le dobro vedo, zakaj so jo takrat potegnili čez mejo. Če iz drugega vzroka ne, so šli s trebuhom za kruhom . . .

Nastop folklorne skupine na proslavi je bil zadovoljiv, sem pa slišal, da skupina ni bila celotna, ker nekateri niso hoteli nastopati pred političnimi predstavniki oblasti, ki jim je po vojni pobila sorodnike. Dokaz, da takile obiski delajo med Slovenci — avstralskimi državljani samo razdor in si jih večina — odkrito povedano: celo tisti, ki pri tem molče — ne želi . . . — **Janezov Janez.**

HOBART, TAS. — Slovenci v Hobartu se zahvaljujemo fantom ansambla VELENJE, ki prihajajo že drugo leto iz Melbourn na nas in nas razveseljujejo s svojimi prijetnimi melodijami. Vest, da sta dva fanta orkester zapustila, nas je kar malo zaskrbelo: ustrašili smo se, da bo orkester razpadel. Nedavno pa nas je med nami tako priljubljeno VELENJE zopet obiskalo. Bili smo prijetno presenečeni: ansambel z dvema novima članoma je prav tako odlično zaigral, kot smo bili vajeni ob prejšnjih nastopih. Zopet smo se po domače zavrteli ob njih veselih melodijah.

Hobartski Slovenci želimo fantom Velenja obilo uspehov tudi v bodoče. Upamo, da bodo še dolgo hodili na naš otok, kjer smo res nekako "Bogu za hrbtom", zato pa še rajš dobimo vesele obiske, ki nam prinesejo nekaj prijetnih uric.

Slovenske pozdrave vsem rojakom! — **Antonija Slana.**

TISKARNA

**POLYPRINT
PTY. LTD.**

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

Melbournsko tapetniško podjetje

JOE'S UPHOLSTERY REPAIRS

je v rokah tapetnika, ki Vam bo po zmerni ceni na uslugo pri vseh tozadevnih popravilih Vašega pohištva

Priporoča se

JOŽE VUKOVIČ

10 Prentice Street, NORTH ALTONA, Vic.

Telefon: 391 3776

Melbournski rojaki!

Zelite morda kupiti po zmerni ceni KOLOSI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma Eruna in Alme SDRAULIC (komaj miljo in pol od Slovenskega grička v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH

Telefon: 437-1868

Melbournskim Slovincem se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru. Garancija za vsako delo!

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

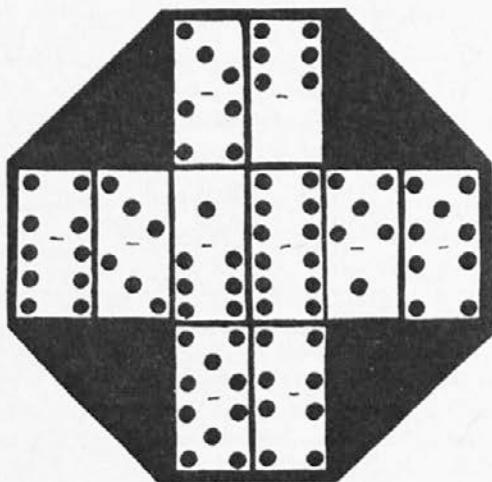
Za poroke, krste in razne druge družinske prilike smo Vam na uslugo v našem studiu, v cerkvi ali doma!

Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

APRILSKA UGANKA:

DOMINE

DOMINE vsi poznate. Na sliki jih je deset v obliki križa, a treba jih bo pravilno urediti. Kako pa? Tako, da bo vsota pik v obeh vodoravnih, pa tudi v obeh navpičnih vrstah vedno 25. Da bo ugankarjem malo lažje, naj povemo: treba bo zamenjati med sabo štiri domine. Katere in kako — v tem pa je seveda uganka.

Rešitev pošljite na uredništvo do 2. maja, ko bo žreban zmagovalec.

Dekle v mini-krilu je bila v veseli družbi. Začela je prepevati narodno: "Še kirklo prodala bom, za sladko vince dala bom . . ."

Vinski bratec v ozadju lokala jo nekaj časa gleda in posluša, potem pa vzdihne sam pri sebi: "Revica uboga, saj še za dva decij ne bo! . . ."

*

On: "Tako si neumna, da ne ločiš osla od konja!"
Ona: "Ali sem ti že kdaj rekla konj?"

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na vse nakupe. Engravriranje imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM
Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

LJUBLJANSKI "PAVLIHA" MODRUJE . . .

● V osnovnih šolah čimprej učite zemljepis sveta! Naj otroci vedo, kje so njihovi starši!

● Na seji samoupravnega sveta: "Tovariši, v našem podjetju je trenutno zaposlenih 25 delavcev in delavk in 50 uradnikov in uradnic. Zato predlagam, da sprejmemo še enega delavca, čeprav bi potrebovali še tri uradnike."

● "Kakšna je razlika med navadno demokracijo in med ljudsko demokracijo?" — "Takšna kot med dvema sukničema." — "Med kakšnima?" — "Med navadnim in med prisilnim."

● "Veš, da se je rast osebnih dohodkov umirila?" — "Vem. No, je pa zato rast cen spet ponorela!"

● "Natakar, v tej juhi plava muha!" — "Saj ne bo dolgo. V hrani je toliko pesticidov, da bo vsak hip crknila."

● Mar je res demagogija, tovariši, če trdimo, da smo črn kruh samo zato podražili, da bi tudi proletarci jedli belega?

● Najslabše za svobodo je, če se je osvoboditelji boje.

REŠITEV MARČEVE KRIZANKE

Vodoravno: 1. red; srd; 2. pod; Oli; 3. A(nton) V(ovk); Kanada; vi; 4. sin; raja; pir; 5. azil; dd; polh; 6. Ahac; kosa; 7. Irak; kost; 8. lopa; loto; 9. kisa; Kaj; 10. prsa; A, K; snop; 11. let; vlak; Ana; 12. as; kaplar; ar; 13. dol; mit; 14. zet; Mia.

Navpično: 1. jasa; plan; 2. viza; kres; 3. nihilist; 4. ep; LA; rosa; de; 5. dok; capa; kot; 6. dar; K. A.; val; 7. nad; A.L.P.; 8. ajd; kal; 9. oda; K(lakočer) L(udvik); kam; 10. sla; ko; O.K.; Rim; 11. R.I.; post; as; ti; 12. Postojna; 13. vila; nona; 14. pirh; para.

Rešitev so poslali: Vinko Jager, Emilia Šerek, Jože Grilj, sestra Maksimilijana, Ivanka Žabkar, Francka Anžin, Jakob Reven, Lidija Čušin, Teresa Kaiser, Tania in Milan Prešeren.

Izžreban je bil Jakob Reven.

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK** za selitev in podobno, se boste z **MAKSOM HARTMANOM** po domače pomenili za čas prevoza, delo pa bo opravljeno dobro in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.
(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.
182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme, Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.
Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

NAJVEČJA TURISTIČNA AGENCIJA V AVSTRALIJI

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PIŠITE:

JetsetTours

Cnr. Castlereagh & King Streets,
22nd Floor, MLC Building, Sydney, N.S.W. 2000

Telephone: 231 6955

Po urah: 32 4806

- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte
- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano agencijo

V uradu:

RATKO OLIP

JetsetTours

— IMA URADE PO VSEJ AVSTRALIJI

— JE URADNI AGENT AVSTRALIJE ZA OLIMPIJSKE IGRE 1980 V MOSKVI —

Dr. J. KOCE, 3 Beatrice Street, Kew, Vic. 3101 — Tel. 861 8076

(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Vse delo glede potovanja uredim brezplačno.

Samo v onih primerih, ko se hočem zavarovati radi izgube časa z dajanjem nasvetov, ki nimajo nobene zveze s potovanjem, mi plačajo stranke majhen depozit. Ko plačajo celo karto, mi pa plačajo toliko manj, kolikor so mi dale za depozit. Tako ne more biti z nobene strani nikakih očitkov in se ni treba nikomur nič bati. **Važno!** V vseh večjih mestih Evrope, Amerike in Kanade imam poleg poslovnih tudi osebne prijateljske zveze, kar je že večkrat prav prišlo rojakom, ki so pri meni naročili potovalne karte.

**TOUR WORLD INTERNATIONAL, 153 Collins Street,
Melbourne, 3000 — Tel. 63 4832, Consultant Dr. J. KOCE**